

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ
ΧΡΟΝΟΣ 16ος, ΦΥΛΛΟ 57ο, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ 2010, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

Η εκδρομή του Πολιτιστικού Συλλόγου

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ και Μορφωτικός Σύλλογος Αρμένων πραγματοποίησε εκδρομή την Κυριακή 25 Απριλίου, στο ενδρείο «Θαλασσόκοσμος» στο Ηράκλειο, και στη συνέχεια στον ιππικό όμιλο Κρατερού, και για καφέ στην πόλη του Ηρακλείου.

Εκλογές του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμένων

Εκλογές, για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου στον Πολιτιστικό και Μορφωτικό Σύλλογο Αρμένων, έγιναν στις 9 Μαΐου, στο χωριό μας. Ψήφισαν 144 μέλη του συλλόγου και το νέο ΔΣ, όπως διαμορφώθηκε από την ψηφοφορία και τη συνεδρίαση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχει ως εξής:

Πρόεδρος: Αβερκάκης Γεώργιος
Αντιπρόεδρος: Τερεζάκη Ρένα
Γενικός Γραμματέας: Πατεράκη - Τσιχλάκη Κατερίνα
Ταμίας: Καβρουλάκη Ζέτα
Μέλη: Ευπολυτάκης Φώτης, Χαιρετάκης Μανώλης, Κοτρωνάκης Μιχάλης

Το Δ.Σ. ευχαριστεί όλους τους Αρμενιανούς που με μεγαλύτερη συμμετοχή από την προηγούμενη χρονιά συμμετείχαν στις εκλογές, και υποστήριξαν και φέτο το Σύλλογο.

Μαθήματα κρητικών χορών

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αρμένων για δεύτερη συνεχή χρονιά οργανώνει μαθήματα κρητικών χορών στην αίθουσα του Συλλόγου. Διάφορες άλλες εκδηλώσεις θα ανακοινωθούν στη συνέχεια με ανακοινώσεις στο χωριό.

Παναποκορωνιώτικος Εσπερινός

Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου σε συνεργασία με το Σύλλογο Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης», τον Πολιτιστικό Σύλλογο και την Ενορία των Αρμένων διοργανώνουν Παναποκορωνιώτικο Εσπερινό - Παράκληση, στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου την Κυριακή 8 Αυγούστου και ώρα 7 μ.μ. Αναλυτικότερα σ. 16

Καλοκαίρι 2010

ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ

Το χωριό μου, που όλοι ξέρουν,
έχει ομορφιά και χάρη
γι αυτό οι ξένοι το ζηλεύουν
κι εμείς το 'χουμε καμάρι.

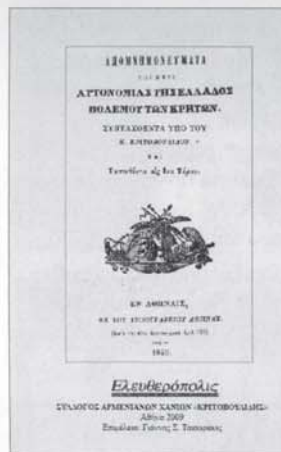
Όταν φεύγω απ' το χωριό μου
η ψυχή μου πίσω μένει.
Είναι εκεί το ριζικό μου
και η γη του με προσμένει.

Γ' αυτό, ο πλάστης αν ζητήσει
τη στερνή μου πεθνιμά
θα του πω να μου χαρίσει
χάρη μια. Μονάχα μια!

Στην απέραντη Μαδάρα,
βράχος ριζιμιάς να γίνω
ν' αγναντεύω με λαχτάρα
το χωριό μου και να σβήνω!

Ιωάννης Προεστάκης

Τα «Απομνημονεύματα» στον Τύπο

Θερμής υποδοχής και μεγάλης δημοσιότητας έτυχε η έκδοση και διανομή του βιβλίου, «Απομνημονεύματα του περί Αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών», του Κυριακού-Καλλίνικου Κριτοβουλίδη.

Σειρά από παρουσιάσεις στα κρητικά μέσα, ευχαριστήριες επιστολές και τηλεφωνήματα, καθώς και άρθρα είχαν ως αφορμή την έκδοση μας αυτή. Η «Ελευθερόπολις» θα δημοσιεύσει σταδιακά, μέρος των κειμένων που έφτασαν στα χέρια μας. Στο σημερινό τεύχος τα σχετικά κείμενα δημοσιεύονται στις σελίδες 8, 9, 15.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους ασχολήθηκαν με την έκδοσή μας, καθώς και όσους μας έστειλαν χρήματα για την οικονομική ενίσχυση της έκδοσης.

Το βιβλίο θα συνεχίσει να διατίθεται μέχρι το καλοκαίρι από τα σημεία που αναφέρονται παρακάτω, στη συμβολική τιμή των 15€.

- Στις Καλύβες από το βιβλιοπωλείο «Πάπυρος» στην είσοδο των Καλυβιών από Αρμένους Δημήτρης Μπριλάκης, Τηλ. 2821-0-31515
- Στα Χανιά από το βιβλιοπωλείο «Σχήμα» Ανδρέα Παπανδρέου 38, Τηλ. 2821-0-56937
- Στην Αθήνα από το βιβλιοπωλείο «Αναστασία», Σόλωνος 110, Τηλ. 210 3302167

Από το καλοκαίρι θα διατίθεται σε περισσότερα βιβλιοπωλεία, σε εμπορική τιμή που θα προέρχεται από την κοστολόγηση.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Η **Καρτεράκη Κωνσταντίνα**, σύζυγος του **Νικολάου Πατηνωτάκη**, γέννησε στις 26 Μαρτίου **αγοράκι**.

Στους γονείς, συγγενείς και ιδιαίτερα στον παππού Σταύρο και στη γιαγιά Ευαγγελία ευχόμαστε να τους ζήσει.

Γάμοι

Η **Πελαγία Μπουτσαράκη**, του Δημήτρη Μπουτσαράκη και της Αργυρώς Τσακιράκη, και ο **Γιώργος Καραβαλάκης**, του Ιωάννη Καραβαλάκη και της Ελένης Κωνσταντουλάκη, παντρεύτηκαν στις 23 Απριλίου στα Χανιά.

Στο νέο ζευγάρι τις καλλίτερες ευχές μας, να ζήσουν πάντα ευτυχισμένοι και καλούς απογόνους.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ

Στην Ενορία Αρμένων προσέφεραν τα παρακάτω:

Εις μνήμη Κουτσουπάκη Παύλου, η οικογένεια του προσέφερε το ποσό των 100€ • Η Χαιρετάκη Ειρήνη εις μνήμη του συζύγου της Βασιλείου προσέφερε στην ενορία Αρμένων το ποσό των 50€ • Ο κ. Αβεράκης Γεώργιος 100€ • Ανώνυμος 10€ • Από την οικογένεια Νέτα-Δημητρίου & Θεόδωρου, Παρασκευή Μπεριπεράκη, Σοφία Τσίβου το ποσό των 150€ • Η οικογένεια Ιωάννου Χατζηδάκη εις μνήμη της μητέρας τους Αναστασίας Μαντωνανάκη προσέφεραν το ποσό των 200€ για τις εργασίες αποπεράτωσης του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου • Ο Σκουλάκης Στυλιανός αντί στεφάνου κατέθεσε στην ενορία Αρμένων το ποσό των 50€ εις μνήμη Αναστασίας Μαντωνανάκη • Ο Μαντωνανάκης Νικόλαος αντί στεφάνου εις μνήμη Αναστασίας Μαντωνανάκη προσέφερε το ποσό των 50€ • Οι συγγενείς του Αντωνίου Καβρουλάκη κατέθεσαν αντί στεφάνου χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ι.Ν. Προφήτη Ηλία • Ο Πριπάκης Δημήτριος άφησε στους συγγενείς του για τις ανάγκες του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου το ποσό των 300€ • Αντί στεφάνου εις μνήμη του Πριπάκη Δημητρίου ο Γεράσιμος Χριστοδουλάκης το ποσό των 50€

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο Αρμένων ευχαριστεί θερμά την οικογένεια του Θρασύβουλου Πολάκη «Εν Κήπω» για την αντικατάσταση των πασαμένων γλαστρών της αυλής του Ι. Ν. Αγ. Νικολάου και για την προσφορά λουλουδιών για το στολισμό του Επιταφίου.

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος παπά-Μανώλης Νικολακάκης

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία του Δημοτικού Διαμερίσματος Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Συντακτική Επιτροπή

Βασάλου Κική, Κουρομηλάκης Βασίλης, Μπουρνάζος Χαράλαμπος,
Τερεζάκη Σοφία του Μιχαήλ, Τερεζάκη Ειρήνη του Βασιλείου,
Τσακιράκης Γιάννης, Τσιτσιρίδου Ελένη

Εκδότης-Διευθυντής

Γιάννης Σ. Τσακιράκης

Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος

Τηλ. 210-99.16.613, Fax: 210-99.57.582

Email: itsakir@otenet.gr, • ISSN 1109-3056

Σε έξαρση οι διαρρήξεις στα χωριά

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ έχει περάσει από το κλείσιμο του Αστυνομικού Σταθμού Αρμένων και τα περιστατικά διαρρήξεων στο χωριό και τη γύρω περιοχή όλο και αυξάνονται. Οπως διαβάζουμε σε άρθρο του Γιάννη Κάκκανου που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στην ιστοσελίδα του, "η Αλμυρίδα όπως και οι Καλίβες, αστυνομούνταν από τον Αστυνομικό Σταθμό Αρμένων. Οι σύγχρονες όμως σήμερα μορφές αστυνόμενης με τις εποχούμενες περιπολίες μπορεί να ωφέλησαν ως ένα βαθμό τις τοπικές κοινωνίες, αλλά δεν έλυσαν το πρόβλημα αφού οι Αστυνομικοί Σταθμοί υπολειπούν ή έχουν κλείσει". Ας σημειωθεί ότι ο Αστυνομικός Σταθμός Αρμένων διέκοψε τη λειτουργία του από τον Μάη του 2009, με ένα χειρόγραφο, λιτό και κακογραμμένο σημείωμα, κολλημένο στην πόρτα του Σταθμού, που ενημέρωνε ότι όποιος θέλει αστυνομία να απευθυνθεί στο τηλέφωνο του Αστυνομικού τμήματος του Βάμου. Και όλα αυτά μετά τις πρόσφατες εξαγγελίες του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη κ. Χρυσόχοϊδη, ότι θα βλέπουμε αστυνομικό κάθε 20 λεπτά!

Ο Νίκος Βιριράκης, για χρόνια γείτονας του Αστυνομικού Σταθμού.

Διεθνής Εταιρεία Φίλων Νίκου Καζαντζάκη

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010, συναντηθήκαμε οι εκπρόσωποι των Τοπικών Επιτροπών της Κρήτης, του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Νίκου Καζαντζάκη (Δ.Ε.Φ.Ν.Κ.), Σήφης Μιχελιγιάννης, Ν. Χανίων, Αχιλλέας Ζιμετάκης, Ν. Ρεθύμνης, Σοφία Κανάκη, Ν. Ηρακλείου, Γιάννης Ευαγγελινάκης, Ν. Λασιθίου και συζητήσαμε για τις πρωτοβουλίες, που θ' αναλάβομε από κοινού, για να προωθήσομε περαιτέρω το έργο του Νίκου Καζαντζάκη.

Παράλληλα, θεωρήσαμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσομε τους βουλευτές της Κρήτης, τους Νομάρχες, τα Νομαρχιακά Συμβούλια, τους Δημάρχους και όλους τους πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς του νησιού, για την ουσιαστική στήριξή τους, στο θέμα της Ανοιχτής Επιστολής προς την Ελληνική Πολιτεία για την έκδοση, την επανέκδοση και μετάφραση των έργων του Νίκου Καζαντζάκη.

Η Δ.Ε.Φ.Ν.Κ., μετά από επαφές με πολιτικούς, πανεπιστημιακούς και γενικά ανθρώπους του πνεύματος αλλά και με απλούς πολίτες, είναι αισιόδοξη πως θα βρεθεί λύση στο πρόβλημα αυτό της έκδοσης και πως, τελικά, το έργο του μεγάλου διανοητή, ποιητή και συγγραφέα θα τύχει της προβολής, που του αξίζει.

Οι εκπρόσωποι των Τοπικών Επιτροπών της Κρήτης

Η "Ε" ενημερώνει ότι η ύλη που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25/8/2010.

Επικοινωνήστε μαζί μας!

Σας παρακαλούμε πολύ να επικοινωνείτε με την εφημερίδα μας ώστε τα μυστήρια που πραγματοποιούνται στο χωριό μας να δημοσιεύονται στην αντίστοιχη στήλη της "Ε".

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/761034-33 της Εθνικής Τράπεζας ή να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακιράκης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 9916613, για να σας σταθεί η σχετική απόδειξη.

Οι γιορτές του χωριού μας το Μάιο

ΣΤΙΣ 8 ΜΑΪΟΥ γιορτάσαμε τον Αι-Γιάννη. Πλήθος χωριανών και κοντοχωριανών ήρθαν στη χάρη του ν' ανάψουν ένα κερί. Πολλές ήταν και οι αρτοκλασίες. Ευχαριστούμε τον κ. Κώστα Κουτσουπάκη για τις εργασίες στον εξωτερικό περιβάλλοντα χώρο που ομόρφυνε το ναό και την πλατεία μας. Ακολούθησε πλούσιο κέρασμα με βραστό και πιλάφι από τον Κώστα και από άλλους χωριανούς.

ΣΤΙΣ 21 ΜΑΪΟΥ γιορτάσαμε το φερόνυμο ξωκλήσι των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Πλήθος πιστών προσήλθε ν' ανάψει ένα κερί στη χάρη τους. Πλούσιο κέρασμα ακολούθησε από την κυρία Κατεριάννα Πατεράκη Τσιγλάκη και από την κυρία Καίτη Μπουντάκη. Έπειτα στο κέντρο "Διαδρομές" ο κ. Μανώλης Χαιρετάκης όπως κάθε χρόνο είχε πλούσιο γεύμα για όλους. Τους ευχαριστούμε όλους θερμά. Και του χρόνου με υγεία. **A.M.**

Οι φωτογραφίες είναι ευγενική προσφορά του Μπρεντ Σένεμαν (Breat Scheneman). Ο Μπρεντ κατάγεται από τη Φλώριδα των ΗΠΑ και κατοικεί τα τελευταία χρόνια στους Αρμένους. Οι φωτογραφίες της αριστερής πλευράς εικονίζουν τη γιορτή του Αι-Γιάννη, και της δεξιάς πλευράς τη γιορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

Η ροδαρά μας

Στέλνω σας χαιρετίσματα ένα ματσάκι ρόδα.

Μαντινάδες

Μεταξωτό βερύκοκο
είναι το μάγουλό σου
γαϊτάνι μισριώτικο
το καμαρόφρουδό σου.

Ποτές κρασί δεν έπινα,
ρακή να μη μεθύσω
μα δα τα πίνω και τα δυό
για να σ' αλησμονήσω.

Ο βασιλιάς τω λουλουδιώ
λένε πως είν' ο κρίνος,
μπρος στη δική σου ομορφιά
μαραίνεται κι εκείνος.

Χαρώ το και χαρήνω το,
χαρήνω το χαρώ το
απού το χέρι του κρατώ
και πάλι αναζητώ το.

Λέω τση δώσ' ένα φιλί,
λέει μου πάρε δέκα
κι είπα κι εγ' από μέσα μου
«είντα καλή γυναίκα».

Παραοιμίες

Γαμ...σαι κόρη, χαιρέσαι
μα νάρθ' η γέννα και να ιδής!

Άτυχος πα να πνιγεί,
στερεύουν τα πηγάδια!

Αυτός μπορεί νά βγάλει
κι από τον τράο γάλα!

Άλλος σκάβει και κλαδεύει,
κι άλλος τραγουδεί και πίνει.

Τ' άσπρα κατεβάζουν τ' άστρα.

Αινίγματα

Πέντε-πέντε κουβαλούνε,
τα σφυριά καταχτυπούνε,
ο Ιούδας τα μαζώνει
κι ο αγάς τα ξεφορτώνει.
(ουχιογζροκνη, ιακ
ποροφγλ 'ουιλορ 'ουγιλχρ)

Πράσινος κάμπος,
κόκκινα δέντρα και μαύροι άνθρωποι.
(ιζροκδκ οι)

Κολοκύθι εφτάρτυπο,
κάθε τρύπα κι όνομα.
(ιγηθβκ οι)

Καθαρογλωσσίδι

Απάνω στο πιθάρι μας
στην πιθαρόπλακά μας,
κάθετ' ο λούμης κι ο λουμής
κι ο λούμης κι ο λουμάκης
και ξεσκεπάζω και θωρώ
τσι τρεις τσι δίπλες του λουμιού,
τσι τρεις τσι δίπλες του λουμιού.

Ασκορδαλός στην κοπρά - τρίχα
ποδιασκελομαργιολοχαλινώνει.

Αόγου χάριν

Εφέτος άγρια μ' έδειρεν
η βαρυχειμωνιά
και μ' έπιασε χωρίς φωτιά
κι μ' ηύρε χωρίς νιάτα,
κι ώρα την ώρα πρόσμενα
να σωριαστώ βαριά
στη χιονισμένη στράτα.

Μα χτές, καθώς με θάρρεψε
το γέλιο του Μαρτιού
και τράβηξα να ξαναβρώ
τ' αρχαία τα μονοπάτια
στο πρώτο μοσκοβόλημα
ενός ρόδου μακρινού
μου δάκρυσαν τα μάτια.

Κωστής Παλαμάς

Αθιβολές

Καλό είναι και το σκύψιμο, μα...

Μια φορά ένας κεφαλονίτης μιστικιός επούλησε τα γίδια του κι έφυγε για την πόλη να βρει εκεί άλλη δουλειά και να ζήσει. Εκεί που γύριζε στους δρόμους έτυχε να πέσει απάνου σε κάτι κλέφτες που είχανε ληστέψει μια Τράπεζα κι εφεύγανε με τα λεφτά. Καθώς όμως εφεύγανε βιαστικοί, τους πέφτανε οι λίρες από τα σακκιά. Ο κεφαλονίτης δίχως να βγάλει τσιμουδιά, έσκυψε κι εγιόμισε τις τσέπες του λίρες. Και μιά και δυό μπαρκάει πάλι για την Κεφαλονιά. Τον είδε εκεί ο άλλος τσοπάνης, που του'χε αγορασμένα τα γίδια και τον ερώτησε :

-Πού έβρηκες, τον λέει, τα λεφτά και πώς έγινες τόσο γλήγορα πλούσιος ;

-Να, λέει ο ταξιδεμένος, εκεί στην πόλη, καθώς περπατείς στον δρόμο, σκύφτεις και μαζεύεις λίρες. Αυτό είναι όλο! Λέει τότες ο άλλος:

-Θα πάω κι εγώ.

Επούλησε λοιπόν κι αυτός τα γίδια του κι έφυγε. Πήγε στην πόλη και πρώτη του δουλειά άρχισε να ψάχνει στο δρόμο για λίρες. Εσκυφτε-έσκυφτε, μα που να βρεί λίρες !... Όσο που τον πιάσανε για ύποπτο, κι είδε κι έπαθε να τον αφήσουνε!

Τέλος πάντων εγύρισε στην Κεφαλονιά, πεινασμένος και ξυπόλυτος.

-Μωρέ, λέει στο φίλο του, εγώ ούτε δίλεφτο δεν έβρηκα στο δρόμο, κι άς ξεγοφιάστηκα στο σκύψιμο !

-Α, του λέει τότες ο άλλος, καλό είναι και το σκύψιμο, μα χρειάζεται να'χης και τύχη!

Αφήγηση από τους Παξούς, Δ. Λουκάτος, 1957.

**Της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογά 'πο τα περβόλια
Ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗΣ**

Το γραμματσάκι του γέρω

Εκατουρήθηκέ μου η γρα...

ΕΙΠΑ, ΣΥΝΤΕΚΝΟΙ ΜΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ, ν'ανασάνω μια ολιά, από το ζευγάρι και το σκαπέτι και να κάω ένα ταξιδάκι στην Αθήνα, χωρίς βέβαια το μελά τη γρα στην κεφαλή μου, να μερμπαντέψω, μωρέ κι εγώ, εδά στα γεραθειά μου, μα πως θα τήνε καταφέρω τη γρα να μου συβαστεί; Για τούτο, ως σας ήλεγα στο περσιό γραμματσάκι μου, σοφίστικα να τη πω, πως ο ... φίλος μου, ο Πρόεδρος τση Πολιτείας ο Παπούλιας, μου μήνυσε, μαζί με τα χαιρετίσματά του, να πάω, λέει, εξάπαντος φορώντας βράκες και μιτανογέλεκα και τ'άσπρα, τα γαμπρίκια υποδήματά μου, για να παρελάσω, μαζί μ'άλλους παλιούς Κρητικούς πολεμιστές και να χορέψω κατόπιν στο μπάλο που θα κάμει για τσι κονσόλους των Δυνάμεων.

Μου παράγγελε μάλιστα ο Κάρολος να του τήνε φιλήσω σταυρωτά τη γρα. Ευτή βέβαια μυρίστηκε πως πράμα ματσαραγκιά τση σκαρώνω με τούτα τα ταξίδια μου στην Αθήνα, αγαπητικιά θάν'έχω και πάω να την ανταμώσω. Μα ο Θεός -γη ο πονηρός- μ'εφώτισε και τσ'είπα πως θα μπέψω τη γυναίκα του φίλου μου του Κάρολου να τσ'αγοράσει από τα μαγαζιά τση πολυτελείας, απ'όπου πουσουντζει και η ίδια, φουστάνι ακριβό, να το φορεί στα πανηγύρια να τήνε θαυμάζουνε οι χωριανοί. Μωρόπιστη'ναι, κουζουλαινεται για τα λούσα κι εκατάφερά ντην να μου θεληματέψει και να ετοιμάσει τη φορεσιά, έβρασε' μου, μάλιστα και πεντέξι'αβγά για το ταξίδι και μούβαλε και ένα φλασάκι μαρουβά, χαιρετισμός τση, λέει, στο Μεγάλο τση Πολιτείας.

Κι ως θα καταλαβαίνετε συντέκνοι μου, ούλα τούτα για τσι φίλιες μου, τα μηνύματα και τα προσκυνήματα του Προέδρου, που μόνο σε φωτογραφία τον έχω θωρεμένο, ήτονε παραμύθια τση Χαλιμάς.

Εθελημάτεψέ μου, μα ως έφυγα, όφιδες την εξώσανε πρέπει, μήμπανα την επερίπαιξα κι επήγε να συμβουλευτεί τη μυστικοσύμβουλό τζη, τη Στυλιανή τη Χουρχουδιά, το πρώτο λαδικό του χωριού. Κι ευτή, που από τα νιάτα τζη μ'είχε άχτι, γιατί δεν τήνε παντρεύτηκα τη γαιδούρα, την αποπήρε που χαύτηκε, λέει, η μωρόπιστη, τέθοιες παρλαπίπες κι αρχίνιξε να την περιελά :

-Δεν το πίστενα, μωρή Βαγγελιά, πως δεν είχες μηδέ τση πουλάδας μου του νου, να κάθεσαι να πιστευείς τσι ψωματές που σου σέρβριε ο προκομένος ο άντρας σου! Φιλενάδα'χει, μωρή ζαβή, στην Αθήνα.

-Και που στο διάτανο την ήβρε την Αθηναία παστρικιά, μωρή Στυλιανή, απού ποτές του δεν

επάτησε τον πόδα του στην πρωτεύουσα ;

-Κιαμιά ξεβράκωτη τσουρίστρια από κείνες που θώρουνα το καλοκαιρι να τσιληπουρδίζουν ούλ'οι σερνικοί του χωριού και πάει να τήνε βρει, να του φάει τον παρά, που θαν'εσήκωσε από τον λαδομαγατζέ του Ξενάκη. Μόνο να τότε πάρεις από πίσω, να του χαλάσεις του πόρνον τα σχέδια.

Αφουγκράστηκε ντήνε, την αφορεσμένη, η δική μου η χαζοβιόλα κι εγίνηκε Τούρκος από την μάνητα που την εκυρίεψε. Κι εκαβαλίκεψε τ'αμάξι κι ήρθε και μ'ήβρε αφουρλαντισμένη στη Σούδα, στον καφενέ, όπου περιμένα ν'ανοίξει το καράβι τη μπουκαπόρτα για να μωύ. Κι ως μ'είδε :

-Ακλούθα μου, μου λέει, και τα μάθια τζη βγάνανε φωθιές. Ακλούθα μου, να πάμε παράμερα. Ποιοι Προέδροι, μωρέ γεβεντισμένε σε καλέσαν, να τότε χορέψεις μάλους και να παρελάσεις, ως μου'λεγες, κι εγώ ο μπούφος τα'χαφτα

-Εκουζουλάθηκες, Βαγγελίτσα μου;

-Ναι, και δεν το κουνείς από παέ, αν δε με πάρεις κι εμένα στην Αθήνα, να σε καμαρώνω στσι παρελάσεις και στα πεντοζάλια σου.

Κι είντα να κάω ο μαύρο κακομοίρης με τον μελά που μ'ήβρε στα καλά καθούμενα. Να τση βγάλω εισιτήριο, λέω, και στο παπόρι θα ντουσουντζίσω την κούτρα μου να δω είντα θα με φωτίσει ο Θεός.

-Να σε πάρω θέλει, μωρή νεραϊδάρα να δεις και την πρωτεύουσα. Κι είδα ντήνε που μαλάκωσε και καταχάρηκε.

Μα γνωρίζοντας από πάρτι μου όντενε πρωτοταξίδεψα φαντάρος που μας επηαίνανε στο Λαύριο, το ζόρε και τα ξερατά μου, ώστε να πιάσμε στεριά, επήγα κι ήβρα τον κοιμανταδόρο του καραβιού, και του'πα, να τότε ξεμιστεύει ο Θεός, να μου βρει κιανένα καμεράκι για τη γυναίκα, γιατί πρώτη τζη βολά μπαινει σε πλοίο και θαν' αρχινιζει να ξερνά, να του κάμει συχριντί το καράβι.

-Δεν ξερνούνε δα, καλότυχε, καπετάνιο μου!

-Γιάντα, εκαταργησέτέ τα, μπρέ τα ξερατά; -Τα καράβια, μπάρμπα, τα σημερνά, ετσά θεόρατα που'ναι, έχουνε μηχανές θεριά, που δεν τ'αφήνουν να ταλαποδέρουν δεξιά-ξερβά, να νταραγκουνούν τον κόσμο ν'ανακερώνεται, σαν τα γοργαλιδικά μεγίρια, που καβαλίκευε στα νιάτα σου τη γυναίκα και την επήγαινε στα πανηγύρια. Να σου δώω όμως ένα καμεράκι,

Μια, σαν ετούτη, φτάγδυμη, είχανε ζωγραφισμένη στην εμπασιά του ξενοδοχείου, μα δεν την είδε η γρα, ζαβακωμένη ως ήταν από το ταιλιπόδεσμα του ταξιδιού... Πρόκειται, βέβαια, για λεπτομέρεια από το αριστούργημα του Μποτιτσέλλι «Η γέννηση της Αφροδίτης» (γύρω στα 1480-1485)

καμπίνα το λένε απ'αυτά που χω για τσι καμαρώτους, και δεν θέλω παράδες καπετάνιο, ως σε θωρώ με τα σαλβάρια σου. Ευχαρίστησά τονε, κι επήγα κι έφερα τη γυναίκα.

-Δόξα σοι ο Θεός, λέει και κάνει τον σταυρό τζη, που θα δω κι εγώ Αθήνα.

Μα ως εξεκίνησε το παπόρι, μ'ούλες τσι μηχανές και τα παινέματα τ'αφεντικού του αρχινά τα κουνητά, ανακερώνεται η γρα κι αρχίζει τα ξερατά κι εφοβήθηκε κι ήλεγε πως ήγγικεν η ώρα και βάνει τσι φωνές

-Στέσετέ το μωρέ τ'αναθεματισμένο και να βγάλω θέλει τα σκόθια μου. Την αφορεσμένη τη Χουρχουδιά και σ'είντα χουντέρια μ'έβαλε η κακοθάνητ.

Ελυπήθηκά τήνε και δεν την αποπήρα, παρά την επαράριζα ώστενα που δωκε ο Θεός κι εμπήκαμε στο λιμάνι του Πειραιά και καταλάγιαξε η γρα. Ευχαριστημένη τότες για τα κανακέματα που τση'κανα στο μεγάλο ζόρε από

☞ συνέχεια από τη σ. 5

πέρασε, μ'αγκάλιασε και με καταφίλιε, σαν ετότες που πρωτοαγαπηθήκαμε. Κι ύστερα αρχίνησε να καταράται την πανούκλα την Στυλιανή τη Χουρχουδιά και να μ'αναστοράται πως εκείνη η κακοθάνατη από τη ζήλεια τ'η την ετσήτωσε και τ'απανώδιωξε κι ετζιρτή να με βρει στη Σούδα, ως σας τα διηγήθηκα πριν.

Επεζέψαμε το λοιπόν από το πλεούμενο κι επατήσαμε στεριά κι εκουζουλάθηγε η γρα από την πολυκοσμία και τη βαβουρασιά τση πολιτείας.

-Βάστα με, μου λέει, από τη χέρα, γιατί θα χαθώ σε τούτη την ανθρωπομερμηγκιά. Ωφου Θέ μου και είναι άλλα έχομε να δούμε! κι εστρέφοντανε ζερβά-δεξιά.

-Σάλεβγε τσι κάνω να βρούμε κιανένα ξενοδοχείο να θέσομε να κοιμηθούμε να καλμάρομε λιγάκι, γιατί με το να μην κλείσομε μάτι οληνυχτίς τση νύχτας εξαβλακοθήκαμε και καρανταλίζομε και θάν'αρχινίζομε να κουτουλά ο γεις τ'άλλου σα να μάστανε ξεκουτουνιασμένοι από το μεθύσι.

Ρωτώ έναν αμαξά :

-Που θα βρούμε ξενοδοχείο φτηνό, γιατί οι παράδες είναι λίγιοι.

-Εμπα στ'αμάξι, μου κάνει και στ'άψε-σβήσε παρίνει σ'ένα σοκάκι και μάζε ξεφορτώνει σ'ένα παρακαθιανό ξενοδοχείο, «Ξενοδοχείον η ωραία Λαΐζ», έγραφε στην νταμπέλα ντου.

-Ω, διάολε, λέω με το νου μου. Τούτη μωρέ ήτονε αρχαία παστρικά, ως εδιδάχτηκα τω καιρω εκείνω εις το Σχολαρχείον, όπου φοίτησα. Μα δεν έβγαλα άχνα, να μη τροζαθεί η γρα και φτάνει την το χάλι τ'η από την ολονυχτία, το ξερατό, το φόβο και το ξενύχτι και θαρέψει πως την έφερα σε πράμα ...πουτα...ριό!

Μπαίνουν το λοιπόν μέσα στην άστα να πάει στο διάτανο, «Ωραία» ξενοδόχα και πέφτω στ'αφεντικό του μαγαζιού.

-Μια κάμερα, του λέω, να μου βρεις, γιατί είμαστανε από ταξίδι, θαλασσοδαρμένοι.

-Στσι προσταγές σου, καπετάνιε, μου κάνει.

Φωνάζει τότες ένα φαμεγιουδάκι, που ζύγωνε τσι μύγες και του λέει :

-Οδήγησε Εκτωρ, τον καπετάνιο και την σύζυγόν του, εις το δίκλινο αριθμός οκτώ.

Επήγε μας ο Εκτωρ στην κάμερα που τού'πε τ'αφεντικό του, «καλώς ορίσατε», μας ευχήθηκε, πήρε το καλοχερίδι ντου κι έφυγε αφήνοντάς μας μοναχούς, εμένα και τη γρα. Μα τήνε θώρονα ντουσουντιμένη και χαμηλοβλεπούσα.

-Γιάιντα δε μιλεις Βαγγελιά μου, τση κάνω. Γδύσου να θέσομε. Μα κείνη μιλιά.

-Είντα'χεις, Βαγγελίτσα μου, τση κάνω σπλαχνικά για να τήνε συνεφέρω. Είντα'χεις κι είσαι ντουσουντισμένη κι αμιλητη;

-Ετσιρίστηκα πάνω μου από το φόβο μου πως θα βουλιάζει το καράβι να πνιγούμε κι η

βράκα μου είν'ολόγη από το κατρουλιό, μόνο πριν βγάλεις τη φορεσιά σου, πετάξου να βρεις κιανένα μαγαζί να μ'αγοράσεις μια καινούργια, να βγάλω τη κατορημένη, γιατί θα σου βρωμώ κατρουλίλα.

Κι είναι να κάμω, μ'ούλη μου τη νυσταμάγρα, εβγήκα και πήρα τσι δρόμους να γυρεύω μαγαζί να πουλεί ...βράκες γυναικώ. Εγώ, μωρέ, ο Μανούσακας με τσι μουστάκες και τα σαλβαρομίτανα να γυρεύω ν'αγοράσω βράκα γυναίκας!

Αλώνιζα το λοιπόν τσι δρόμους κι απαντήξανέ μου καμπόσα τέθιοι μαγατζιά, μα οι πουλητές ήτονε σαφίς κοπελιές και πως εις την καληώρα, να μπαίνω και να γυρεύω, από γυναίκα πουλητή, ένα τέθιο σώροχο, που οι παλιές όντε το πλύναν μέσα στο σπίτι το στεγνώνανε, να μην πέσει σε μάτι αντρούς γιατί τότε ντροπή.

Εγύριζα κι εξάνοιγα τα μαγαζιά με τα σώροχα να βρω κιανένα να'χει και σερνικό πουλητή. Κι απάντηξα ένα όπου στο τσούρομο τω θηλυκώ είδα κι ένα άντρα, πού'τυχε μάλιστα, ως εκατάλαβα από την προσφόνηση που μου'καμε, Κρητικός πως ήτονε κι εκείνος.

-Καλώς τον καπετάν Σήφακα, μού'πε γελώντας. Εμπα μέσα. Μπαίνω μέσα και θωρώ ένα μελιοσομάνι κοπελιές, όμορφες και ναζιζάρες που τροζαίνουσουνε να τσι θωρείς και να τσι καμαρώνεις. Κι ούλες, ως μ'είδανε αναμαζωχτήκανε δίπλα μου κι εγελοχαχαρίζαν. Σηκώνεται κι ο αφεντικός και με χαιρετά.

-Να σε φωτογραφίσω, λέει, παίρνει με, με τη μηχανή κι ύστερα μου δούδει μια χαχαλιά κουφέτα, πόύβαλε από'να μεγάλο αλευροτσιούβαλο, πού'τονε γεμάτο.

-Κι είναι, του λέω, αρραβώνιασές τσι ούλες, τούτες τσι κοπελιές κι αγόρασες με το τσουβάλι το κουφέτο να κερνάς τσι μουστερίδες σου; Γροικούνε με οι κοπελιές και χαχαρίζουν ευχαριστημένες.

-Το κατάστημα, μου λέει, μαζί με τα μωρουδικά εμπορεύεται και νυφικά και βαφτιστικά και κουφέτα για γάμους και βαφτίσια, μου λέει.

-Τότες, καλές δουλειές να'χετε, στσι χαρές και σε σας κοπελιές, ευχήθηκα.

-Φχαριστούμε σε, καπετάνκο, μ'απαντήσανε πασίχαρες.

-Και ποιος καλός άνεμος σ'έφερε σ'εμάς, μ'ερωτά τ'αφεντικό. Κι είναι ν'απάντωνα μωρέ, ομπρός μάλιστα σ'εκείνονα το θηλυκομάνι; Πώς γυρεύω βράκα για τη γυναίκα ν'αγοράσω;

-Ελα, λέω στο σερνικό πουλητή, να βγούμε στο δρόμο, γιατί έπαε καψώνομαι. Μια βράκα θέλω να πουσουνήσω, του κάνω.

-Βράκες, παπετάνιο, μτάνια, στιβάνια, δεν πουλούμε.

-Θωρώ το κι εγώ του λέω. Βράκα τση γυναίκας θέλω να μου δώξεις.

-Κιλότα θέλεις δηλαδή;

-Οί, για την Παναγία. Κιλότα μωρέ κουμπάρο θα βάλω τση γυναίκας; Τότες να μου δώξεις κι εμένα μια γκελεμιά να γενώ σείχης να βγούμε

να κάνομε τσι κουκουγέρους στσι δρόμους!

Ας είναι, μη σας τα πολυλογώ, κατάλαβε ο άνθρωπος είντα γύρενα και μου λέει

-Ανιμένε με επαέ, να πεταχτώ παρά δίπλα στα γυναικεία σώροχα να σ'αγοράσω τη βράκα.

Επήγε, ο Θεός να τότε βλέπει, και μου'φερε το σώροχο, τυλιγμένο σε κουτί με φιόγκους και κορδέλες τση πολυτελείας, να κουζουλαθεί η Βαγγελιά ως θα το δει.

Ευχαρίστησα κι επλέρωσα ντον, κι αποχαριρετιστήκαμε. Κι άμα 'ρθεις στην Κρήτη, του λέω, να πεταχτείς στο χωριό, που'χ'να βαρελάκι μαρουβά κρασί, να πιούμε και να γνωριστούμε πλια καλά.

Τούτο όμως το χουνέρι με το κατουριτό τση γρας, μου'ρθε σα να τ'οχα παραγγελιά, γιατί ήβρα τη δικαιολογία πως θα πήγαινα στην Αθήνα, για τσι ψευτοπαρελάσεις, τσι μπάλους και τ'άλλα παραμύθια, που τ'ήλεγα και την επερίπαιζα, για να βρω τη δικαιολογία να ταξιδέψω στην Αθήνα.

-Μ'αντά, κακορίκο Βαγγελίό μου, απού πάθαμε, επέρασε η ώρα τση παρέλασης και του μπάλου των προξένω, και δεν εμπορούνα βέβαια να μηνώ του φίλου μου του Κάρολου και τση Καρόλαινας, πως μου κατουρήθηκε η γυναίκα στο καράβι κι εγύριζα να βρω βράκα να την αλλάξω. Για τούτο του μήνυσα πως μ'έπιασε ...ποδάγρα πάλι και μου'παν οι γιατροί να κάθομαι αναπαίμενος στο κρεβάτι κι ετσά μηδέ σε παρελάσεις μπορώ να γλακώ, μηδέ σε μπάλους να χορεύω και να με συγχωρέσει για την απουσία μου.

-Ωφου είναι σου κάμα Μανούσο μου κι από είναι δόξες σ'εμπόδια!

-Δε φταίεις, τση λέω, η Χουρχουδιά η πατσοούρα μας τα'καμε ούλα. Και το καχ'ναι που δεν μπορώ να σε βολλάρω στον Πειραιά, μηδέ στην Αθήνα να σε πάω, γιατί το κάνει ο διάολος να 'χομε κιανένα συναπάντεμα με τον Πρόεδρο, τη γυναίκα ντου γή τα κοπέλια ντους, να γενούμε ρεντίκολο...

Είπα τ'η κι άλλες τέθιοις καλπουζανιές μα δεν σας τα γράφω επειδή πρέπει να τελειώνω μπλιό, συντέκνοι μου αναγνώστες, γιατί θάν' εμπιστίσετε με την πολυλογία μου και με το μάκρος του γραμματσοακίου, που γίνηκε γραμματσοάρα ατέλειωτη.

**Φιλώ σας κατακούτελα
Ο ΓΕΡΩ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ**

Θέλω, και απ'αυτήν εδώ τη στήλη, να ευχαριστήσω θερμά την **Σοφία Μιχ. Τερεζάκη**, που πάντα, όχι μόνο εντελώς αφιλοκερδώς, αλλά και με πολύ μεράκι, πληκτρολογεί, στα περιθώρια της δουλειάς της, το «Γραμματσοάκι» και το γλωσσάρι του, χωρίς κανένα λάθος, πράγμα σχεδόν αδύνατο να γίνει και από πολύ πεπειραμένο χειριστή ηλεκτρονικού υπολογιστή, που δεν διαθέτει όμως την στοργή, αλλά και την άριστη γνώση της κρητικής διαλέκτου.

Χ.Μπ.

Β ΜΕΡΟΣ

«Μητρώον Αρρένων της κοινότητος Αρμένων της επαρχίας Αποκορώνου»

Η Καλλιβρετάκη Αργυρώ του Ευθυμίου και της Μαρίας (1875-1980) και ο σύζυγός της Τσακιράκης Κωνσταντίνος του Σταύρου (1866-1941).

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ, με αριθμό 54 της «Ε», δημοσιεύσαμε το πρώτο μέρος του Μητρώου Αρρένων του χωριού μας, όπου περιλαμβάνονται οι γεννηθέντες από το 1840 ως το 1860. Στο σημερινό φύλλο δημοσιεύουμε το δεύτερο μέρος του Μητρώου αυτού, στο οποίο περιλαμβάνονται οι γεννηθέντες από το 1861 ως το 1875.

Στο τρίτο και τελευταίο μέρος, που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο, θα περιλαμβάνονται οι γεννηθέντες από το 1875 ως το 1883.

Με την ευκαιρία σημειώνουμε ότι στο φύλλο αριθμό 54, στη σελ. 10, ο τίτλος «ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΩΝ ΤΟΥΣ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1840 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΥ 1832», εδώ το 1832, να γίνει 1883. Λάθος έγινε, κατά την εκτύπωση, και στον τίτλο

της σελίδας 11, όπου αναγράφεται «ΑΠΟ ΕΤΟΥΣ 1840 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΥ 1832», εδώ το 1832 να γίνει 1860. Λανθασμένα εκτυπώθηκε, και στις δύο σελίδες (10,11) η λέξη «ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΩΝ». Το σωστό είναι «ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΩΝ» αφού πρόκειται για το μητρώον το περιλαμβάνον...

Ζητούμε συγγνώμη από τους αναγνώστες για τις αβλεψίες αυτές.

X.ΜΠ.

ΜΗΤΡΩΟΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΡΜΕΝΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΩΝ ΤΟΥΣ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΑΣ ΑΠΟ ΕΤΟΥΣ 1861 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1875			
ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ ΓΕΝ.
Μπραουδάκης	Ιωσήφ	Ιωάννης	1861
Αγγελάκης	Μιχαήλ	Γεώργιος	1862
Βιριράκης	Δημήτριος	Αναγνώστης	1862
Βασμουλάκης	Ιωάννης	Δημήτριος	1862
Γεωργιάδης	Τριαντάφυλλος	Εμμανουήλ	1862
Θεοδωράκης	Πέτρος	Ιωάννης	1862
Καβρουλάκης	Παύλος	Ευάγγελος	1862
Καλαϊτζάκης	Σπυρίδων	Παντελεήμων	1862
Μπουζάκης	Χαράλαμπος	Γεώργιος	1862
Νικητάκης	Γεώργιος	Αντώνιος	1862
Σταματάκης	Ανδρέας	Γεώργιος	1862
Τερεζάκης	Κων/νος	Ιωάννης	1862
Φρεσκάκης	Γεώργιος	Πέτρος	1862
Τσακιράκης	Γεώργιος	Σταύρος	1863
Φρατζεσκάκης	Γεώργιος	Ιωάννης	1863
Γιαπιτζάκης	Θεοφάνης	Εμμανουήλ	1864
Καβρουλάκης	Εμμανουήλ	Αντώνιος	1864
Σταματάκης	Ανδρέας	Παναγιώτης	1864
Βιριράκης	Ελευθέριος	Δημήτριος	1865
Λιονάκης	Γεώργιος	Ιωάννης	1865
Στρατηγός	Σπυρίδων	Κώστας	1865

ΕΠΩΝΥΜΟ	ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ ΓΕΝ.
Μαρκογιαννάκης	Δημήτριος	Αναστάσιος	1866
Παπαδάκης	Σταύρος	Ιωάννης	1866
Παπαγιαννάκης	Γεώργιος	Ευθύμιος	1866
Φραγκιαδάκης	Γεώργιος	Μανούσος	1866
Χαράλαμπακης	Γεώργιος	Ιωάννης	1866
Τσακιράκης	Κων/νος	Σταύρος	1866
Βιριράκης	Γεώργιος	Δημήτριος	1867
Καλλιβρετάκης	Χαρίδημος	Γεώργιος	1867
Τερεζάκης	Σοφοκλής	Μιχαήλ	1867
Χριστοδουλάκης	Ιωάννης	Χρήστος	1867
Γαβριλάκης	Γαβριήλ	Νικόλαος	1868
Πατρελάκης	Νικόλαος	Στυλιανός	1868
Τζιγκουνάκης	Μανούσος	Μάρκος	1868
Τσακιράκης	Ανδρέας	Σταύρος	1868
Αληγιζάκης	Ιωάννης	Κων/νος	1869
Κλαπάκης	Νικόλαος	Ευστράτιος	1869
Μουντουκαλάκης	Θεόδωρος	Δημήτριος	1869
Μαργονάκης	Χαράλαμπος	Ιωάννης	1869
Πατινωτάκης	Σταύρος	Παναγιώτης	1869
Παπαμαρκάκης	Ιωάννης	Κων/νος	1869
Χριστοδουλάκης	Μιχαήλ	Σπυρίδων	1869
Βουτσαδάκης	Κων/νος	Μιχαήλ	1870
Βιριράκης	Ανδρέας	Ευθύμιος	1870
Γερακάκης	Αριστείδης	Εμμανουήλ	1870
Μαρκογιαννάκης	Αντώνιος	Μάρκος	1870
Μπουρνάζος	Γεώργιος	Παναγιώτης	1870
Παπαδοκοκολάκης	Ιωάννης	Νικόλαος	1870
Γερακάκης	Νικόλαος	Εμμανουήλ	1871
Καβρουλάκης	Χαράλαμπος	Ευάγγελος	1871
Χριστοδουλάκης	Νικόλαος	Ιωάννης	1871
Αρδαγθιανός	Εμμανουήλ	Στυλιανός	1872
Λιονάκης	Ιωάννης	Μιχαήλ	1872
Παπαγιαννάκης	Μιχαήλ	Ευθύμιος	1872
Μανιουδάκης	Γεώργιος	Αντώνιος	1872
Μπουντάκης	Δημήτριος	Ευάγγελος	1872
Μπλαζουδάκης	Ιωάννης	Δημήτριος	1872
Παπαδάκης	Ελευθέριος	Πέτρος	1872
Τερεζάκης	Χαράλαμπος	Μιχαήλ	1872
Φρατζεσκάκης	Κων/νος	Ιωάννης	1872
Γιαπιτζάκης	Ιωάννης	Εμμανουήλ	1873
Τερεζάκης	Αριστείδης	Εμμανουήλ	1873
Καβρουλάκης	Μιχαήλ	Αντώνιος	1873
Κλαπάκης	Παναγιώτης	Ευστράτιος	1873
Κουνάκης	Ελευθέριος	Αναστάσιος	1873
Τερεζάκης	Ιωάννης	Εμμανουήλ	1873
Χριστοδουλάκης	Χριστόδουλος	Κων/νος	1873
Ψαρουδάκης	Παναγιώτης	Παναγιώτης	1873
Μπλαζουδάκης	Εμμανουήλ	Δημήτριος	1874
Μανταδάκης	Στυλιανός	Ιωάννης	1874
Χριστοδουλάκης	Γεώργιος	Κων/νος	1874
Βουτσαδάκης	Κων/νος	Μιχαήλ	1875
Καβρουλάκης	Ιωάννης	Αντώνιος	1875
Μαδαργιωτάκης	Γεώργιος	Σταμάτιος	1875
Σιγάλας	Μιχαήλ	Γεώργιος	1875
Φραντζεσκάκης	Φραντζής	Κων/νος	1875

για την έκδοση των «Απομνημονευμάτων» του Κριτοβουλίδη

ΘΕΡΜΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ και μεγάλης δημοσιότητας έτυχε η έκδοση και διανομή του βιβλίου, «Απομνημονεύματα του περί Αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών», του Κυριακού-Καλλίνικου Κριτοβουλίδη. Σειρά από παρουσιάσεις στα κρητικά μέσα, ευχαριστήριες επιστολές και τηλεφωνήματα, καθώς και άρθρα είχαν ως αφορμή την έκδοση μας αυτή. Η «Ελευθερόπολις» θα δημοσιεύσει σταδιακά, μέρος των κειμένων που έφτασαν στα χέρια μας.

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους ασχολήθηκαν με την έκδοσή μας, καθώς και όσους μας έστειλαν χρήματα για την οικονομική ενίσχυση της έκδοσης.

Σχόλια και παρουσιάσεις δημοσίευσαν οι εφημερίδες:

- «Χανιώτικα Νέα», την οποία ευχαριστούμε για την πολλαπλή προβολή της έκδοσης από τους συντάκτες της
- «Κρητικά Νέα»
- «η Φωνή του Αποκορώνου»
- το Κρητικό Περιοδικό «Κρι-Κρι»

Ευχαριστούμε για τα δημοσιεύματά τους στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο τους:

- Κανάκη Γερωνυμάκη
- Σταμάτη Απ. Αποστολάκη
- Στ. Γ. Κλώρη
- Γιάννη Η. Κάκανο
- Μιχάλη Τρούλη Πρόεδρο Ι.ΛΕΡ
- Βαγγέλη Θ. Κακατσάκη

Ευχαριστήριες επιστολές μας έστειλαν οι:

- Ιερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης
- Ιερά Μητρόπολη Κισάμου και Σελίνου
- Δημοτική βιβλιοθήκη Δήμου Χανίων
- Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων «Ο Χρυσόστομος»
- Ορθόδοξος Ακαδημία Κρήτης
- Ιστορικό Αρχείο Κρήτης
- Πολυχρόνης Πολυχρονίδης, Δήμαρχος Δήμου Κολυμβαρίου
- Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κρήτης
- Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών
- Κοινοφελές ίδρυμα «Αγία Σοφία»
- Ένωση Πνευματικών Δημιουργών νομού Χανίων
- Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ρεθύμνης, την οποία ευχαριστούμε και για την προθυμία της να αναρτήσει στην ιστοσελίδα της την έκδοση

Ευχαριστήριες επιστολές επίσης μας έστειλαν οι:

- Γιάννης Α. Φίλης, καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης
- Αρχιμανδρίτης Ιγνάντιος Θ. Χατζηνικολάου
- Μιχάλης Καρβουνάκης
- Βασίλης Γ. Χαρωνίτης
- Σηφάκης Ιωσ. Γιάννης
- Νίκος Γ. Νταμπακάκης
- Μανώλης Μπολανάκης
- Γιάννης Κ. Λεντάρης
- Λεντέρης Τσουράκης
- Δρ. Παναγιώτης Παρασκευάς
- Στρατής Βρουβάκης
- Α.Π. Οικονομόπουλος, ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
- Αλέξανδρος Μυλωνογιάννης

Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα του τόπου μας

Γράφει ο
ΣΤΑΜΑΤΗΣ Απ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ,
δάσκαλος - λαογράφος

Και ύστερα από τα του εορτολογίου των ημερών, ας έλθουμε στο κύριο αντικείμενο της στήλης μας:

Χρέος μας πρώτο, να αναφερθούμε στην επανέκδοση (από τη μνημειώδη έκδοση του 1859, που άφησε εποχή) από τους Φορείς των Αρμένων Αποκορώνου - Χανίων των:

“Απομνημονευμάτων του περί Αυτονομίας της Ελλάδος πολέμου των Κρητών” Κυριακού Καλλίνικου Κριτοβουλίδη (Αθήνα, 2009, σχ. 80, σχ. 111+610).

Θέλω να σφίξω το χέρι του κ. Γιάννη Σ. Τσακιράκη για τον άθλο που πραγματοποίησε, για το επίτευγμα της “Ελευθερόπολης” των Αρμενιανών, για την σύφιξη των σχέσεων που επιτυγχάνει με το πνεύμα και τα γραπτά των συνεργατών της, από τον δεξιότηχη της γραφίδας, σεβαστό απ’ όλους μας ιστοριοδίφη, μελετητή, συγγραφέα κ. Χαρ. Μπουρνάζο μέχρι όλους τους συνεργάτες σας!

Όλοι εσείς δώσατε τον ενθουσιασμό και την πίστη για Αξίες και Χρέος στον Σύλλογό σας, των Αρμενιανών Αθηνών, στον Δήμο σας, που

σας εκτιμά βαθύτατα γιατί είστε σάρκα του, σε πολίτες του Τόπου σας, που συγκινήσατε (κ.κ. Θ. Κουτσουπάκης, Γ. Τσακιράκης κ.ά. στο κατά δύναμη) και φέρατε σε πέρας το επίτευγμα αυτό!

Έχει πια στο σπίτι και στο γραφείο του, ο κάθε φιλόστοργος Αποκορωνιώτης και όχι μόνο, ένα μνημειώδες έργο, που είχε και έχει χρέος να μελετήσει. Ιδιαίτερα για τους απανταχού Αρμενιανούς, Αποκορωνιώτες, γιατί ο συγγραφέας του υπήρξε συγχωριανός σας.

Θέλω να πιστεύω ότι όλοι οι φιλαναγνώστες, όλοι μας γενικά, θα φροντίσουμε, αυτήν την έκδοση, να την αποκτήσουμε. Αυτό το έργο πρέπει να βρίσκεται στο σπίτι μας, στο πρόγραμμα μελέτης μας, γιατί οδηγεί στην ιστορική γνώση της περιόδου, γιατί ανοίγει μάτια και ορίζοντες μπρος σε ιστορικά δεδομένα τα οποία οφείλουμε να γνωρίζουμε. Γιατί, τέλος, μας οδηγεί ν’ αγαπήσουμε, σαν τη ζωή μας, τη γη των Πατέρων μας!

Για άλλη μια φορά, ευχαριστίες θερμές και συγχαρητήρια στους συντελεστές της μνημειώδους και μέχρι χθες δύσευρης αυτής έκδοσης, το δε επίτευγμα της επανέκδοσής της πανομοιότυπα, την κάνει και συλλεκτική.

Ιδιαίτερα χρήσιμα και τα εισαγωγικά κείμενά σας.

Να ’στε όλοι σας καλά!

“ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ”
- ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
- ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

“Απομνημονεύματα του περί Αυτονομίας της Ελλάδος Πολέμου των Κρητών” Συνταχθέντα υπό του Κ. Κριτοβουλίδου και τυπωθέντα εις ένα τόμον (1859)

(Επανεκδοση από το “Σύλλογο Αρμενιανών Χανίων “Ο Κριτοβουλίδης” και την εφημερίδα “Ελευθερόπολις”, σε επιμέλεια Γιάννη Σ. Τσακιράκι, Αθήνα 2009)

Γράφει ο Στ.Γ. ΚΛΩΡΗΣ

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ανάδειξης του έργου των ανθρώπων κάθε περιοχής της Κρήτης είναι αξιόλογη, και πολλές φορές συγκινητική. Όταν μάλιστα πρόκειται για το έργο διαχρονικών σημαντικών προσωπικοτήτων που συνέβαλαν στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι του τόπου μας, η προσπάθεια αξίζει, όχι μόνο να υποστηριχθεί και να προβληθεί, αλλά και να ενισχυθεί ποικιλοτρόπως.

Μία από τις πιο σημαντικές προσωπικότητες της Κρήτης κατά τη διάρκεια της Επανάστασης του 1821 - στην Ελλάδα και Κρήτη- υπήρξε ο Κυριακός Καλλίνικος Κριτοβουλίδης (1792-1868).

Τα “Απομνημονεύματα του περί της Αυτονομίας της Ελλάδος Πολέμου των Κρητών”, είναι όχι μόνο ένα γλαφυρό ιστορικό ανάγνωσμα, αλλά και μια πολυτιμότερη πηγή γνώσης της συμμετοχής των Κρητών στη Μεγάλη Επανάσταση. Αριστα μορφωμένος, Φιλικός ο ίδιος (από το 1819), συμμετέχει ενεργά σε όλες τις φάσεις της Ελληνικής και κυρίως της Κρητικής Επανάστασης του '21 υπηρετώντας την από καιρίες θέσεις- έστω κι αν η Κρήτη τελικά δεν απελευθερώθηκε με την υπόλοιπη Ελλάδα. Ο ίδιος, ο συγγραφέας των “Απομνημονευμάτων” πέθανε “εν άκρα πενία” το 1868, “ο τον βίον αυτού άπαντα τη πατρίδι αφιερώσας” (κατά τον Ν. Ζαννούβιο). Υπήρξε δε -πάντα κατά τον Ν. Ζαννούβιο- άνδρας “πολύτιμος, φρόνιμος, καρτερικός, αγαθός, τίμιος και ανδρείος”. Μια ποιότητα ανδρός που σπανίζει στην εποχή μας.

ΕΤΣΙ, η ενέργεια του “Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων “Ο Κριτοβουλίδης” να εκδώσει τα “Απομνημονεύματα” του Κ. Κ. Κριτοβουλίδη έρχεται σε μια κρίσιμη περίοδο της Ιστορίας. 150 χρόνια, μετά την πρώτη έκδοση του έργου (1859), η σημερινή καλαισθητή επανεκδόσή του, σε συνεργασία με την εφημερίδα “Ελευθερόπολις”-και σε επιμέλεια Γιάννη Σ. Τσακιράκι, εκδότη και δ/ντή της- αποτελεί αξιομνημόνευτο σημαντικό γεγονός. Είναι ένα έργο που θα πρέπει να βρίσκεται σε όλες τις σχολικές βιβλιοθήκες της χώρας, επειδή η ανάγνωσή του αποτελεί υπενθύμιση του άρρηκτου δεσμού συνοχής μας με το παρελθόν, αλλά και της ιστορικής συνέχειάς μας. Πιθανόν δε μια (μελλοντική) μεταγλώττισή του σε πιο απλά ελληνικά, να το καθιστούσε πιο εύληπτο από περισσότερα άτομα.

“ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ”

- ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ - 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙ ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗ

Από το περιοδικό «Κρητικός τύπος το Κρι-κρί», του Δημήτρη και της Ξένιας Ποθουλάκη, τ. 144, Ιανουάριος - Μάρτιος 2010.

Μ' ΕΝΑ ΛΙΤΟ ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ, χωρίς εφέ, εξάρσεις και τάσεις προβολής, λάβαμε ένα από τα σημαντικά δώρα μας του 2010. Πρόκειται για τα «**ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΩΝ ΚΡΗΤΩΝ**», **ΣΥΝΤΑΧΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΟΥ**. Το βιβλίο εκδόθηκε στην Αθήνα το έτος 1859 και επανεκδόθηκε το 2009 σε δεύτερη έκδοση, την οποία κάλυψαν οικονομικά ο **Σύλλογος Αρμενιανών της Αθήνας** και το ταμείο της εφημερίδας τους «**ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ**», ο **δήμος Αρμένων Αποκορώνου Χανίων**, ο **Θεόδωρος Κουρουπάκης** και ο **Γιάννης Τσακιράκης**, ο οποίος και επιμελήθηκε την έκδοση και τον οποίο ευχαριστούμε, όπως και τον σύλλογο των Αρμενιανών της Αθήνας. Το έργο του γνωστού ιστορικού συγγραφέα **Κυριακού Καλλίνικου Κριτοβουλίδη** (1792-1868), με καταγωγή από τους Αρμένους Αποκορώνων, θεωρείται αν όχι το σημαντικότερο, τουλάχιστο από τα σημαντικά ιστορικά συγγράμματα που καταγράφουν, βήμα με βήμα την Κρητική επανάσταση του 1821 μέχρι το 1830, που αρχίζει η Αιγυπτιακή κατοχή στη Μεγαλόνησο. Και αποτελεί ανεκτίμητη πηγή, για την άντληση ιστορικών και όχι μόνο στοιχείων, τα οποία χρησιμοποιήσαν μεταγενέστεροι ιστορικοί και συγγραφείς. Ο ίδιος ο συγγραφέας έχει σκιαγραφηθεί για το έργο και την προσωπικότητα του λόγιος, πατριώτης, αγωνιστής, επαναστάτης και σημαίνουσα προσωπικότητα, η οποία υπηρέτησε από διάφορες θέσεις την ευρύτερη υπόθεση της Ελληνικής Ανεξαρτησίας και την Κρήτη, από τον Οθωμανικό ζυγό.

Από ένα, από τα ελάχιστα υπάρχοντα σήμερα αντίτυπα, της πρώτης έκδοσης του βιβλίου, που βρίσκεται στα χέρια των φορέων της έκδοσης, προχώρησε η δεύτερη αυτή έκδοση, η οποία υπαγορεύει, εκ των πραγμάτων, το δημόσιο έπαινο και τα συγχαρητήρια στους φορείς που την πραγματοποιήσαν.

Διότι πέρα από τη συμβολή του βιβλίου στους βιβλιόφιλους και τους ερευνητές και χρήσιμο αλλά και επιβεβλημένο είναι να γνωρίζει το ευρύτερο κοινό και κυρίως το Κρητικό, σημαντικά γεγονότα της ιστορίας του και μάλιστα καταγεγραμμένα από πρώτο χέρι. Και επίσης να έχει αντίληψη και γιατί όχι, για την εναισθησία των φορέων του πολιτιστικού μας κινήματος για τα πολιτιστικά πράγματα και την ιστορία μας.

Είναι μεγάλη, κατά την εκτίμησή μας, υπόθεση να υπάρχουν άνθρωποι που ασχολούνται με το πολιτιστικό κίνημα, να έχουν εναισθησίες στον πολιτισμό, την ιστορία, τα γράμματα και τις τέχνες. Φανταστείτε αν τα πνευματικά ενδιαφέροντα των ανθρώπων που ασχολούνται με τους πολιτιστικούς χώρους, επεκτεινόταν στην επανεκδοση ανάλογων εκδόσεων και κυρίως αυτά της Κρητικής αναγεννησιακής άνοιξης, τι υπηρεσίες θα πρόσφεραν στον πολιτισμό;

Γιατί τα γράφομε αυτά; Έχει καταντήσει ρουτίνα να λαμβάνομε προσκλήσεις και προσκλήσεις, για πολιτιστικές εκδηλώσεις σωματείων, με την στερεότυπη κατάληξη «ακολουθεί Κρητικό κέρασμα, χορηγός ο Χ ή ο Ψ φορέας». Και για τα μικρά σωματεία ας πούμε εντάξει, αλλά και από τα μεγάλα; Είναι αδικαιολόγητο να μην έχουν ταμείο για να καλύψουν εξ ιδίων τα διάφορα έξοδα εκδηλώσεων και να βγαίνουν στη γύρα, για την άγρα χρηματοδοτών για την κάλυψη, σε πολλές περιπτώσεις, δαπανών ασήμαντου κόστους, όπως το κόστος για κάποια φτηνά καλούδια (παξιμαδάκια, φιστίκια και λίγη τσικονιά), τα οποία καθιερώθηκαν σαν ... Κρητικό κέρασμα! Είναι αδόκιμο, τουλάχιστο για τους επικεφαλής τέτοιων σωματείων, να μη βάζουν και το χέρι στην τσέπη, για ένα ασήμαντο κόστος. Λίγο φιλότιμο κύριοι. Στο κάτω, κάτω αυτοεπιστρατεύστε για να προσφέρετε στον πολιτισμό, αν καταλάβαμε καλά.

Διότι η όποια χρηματοδότηση δημιουργεί υποχρεώσεις και δεσμεύσεις, οι οποίες δεν επιτρέπουν στο να διαχειρίζονται, τα σωματεία και θέματα ουσίας γενικότερου ενδιαφέροντος, αν λέμε, κάποτε αποφάσιζαν να ασχοληθούν και με τέτοια θέματα, τα οποία πιθανόν να τους έφεραν αντίθετους με τα συμφέροντα των χορηγών.

Αντώνης Ξυλούρης ή Ψαραντώνης

της Κικής Βασσάλου, φωτό: Βαγγέλης Ζαβός
(δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Κ» της Καθημερινής στις 6/9/2009)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ στο δεύτερο και τελευταίο μέρος της συνέντευξης με τον Ψαραντώνη. Το πρώτο μέρος της συνέντευξης δημοσιεύτηκε στο τ. 55.

ΣΚΗΝΗ 4η

Αφιξη στο καταπράσινο οροπέδιο. «Το οροπέδιο της σιωπής», όπως είχε πει κάποτε ο Μάνος Χατζιδάκις. Το πετυχαίνουμε στην καλύτερη εποχή του: λίγο πριν παραδοθεί στον ήλιο του θέρους και την υπερβόσκηση, οπότε το πράσινο παραχωρεί τη θέση του στο καφέ και το κίτρινο. Εδώ στα 1.400 υψόμετρο, στα σκιερά σημεία υπάρχουν ακόμη χιόνια. «Στο σπήλιο πριν σκάσουν (σ.σ. πριν ξεκινήσουν τις ανασκαφές) είχε χιόνι όλο το χρόνο και βάνανε κρέατα και ήτανε πιο νόστιμα με το χιόνι», θυμάται ο Ψαραντώνης, ενώ ετοιμάζει με ευλάβεια τη λύρα του για τη φωτογράφιση. Πόσες λύρες έχεις; «Καμιά τριανταπενταριά»... Μια η αγαπημένη; «Μια, 25 χρονιά». Και το δοξάρι, γιατί έχει κουδουνάκια; «Τα παλιά τα χρόνια έτσι ήταν».

Στέκεται απέναντι στο φακό υπομονετικά. Δεν ποζάρει. Κρατάει τη λύρα του και βγάζει μουσική. Και κάνει σκέρτσας. Την ακουμπάει στο μέτωπό του, τη σηκώνει πίσω απ' το κεφάλι του, κλείνει τα μάτια και παίζει. «Αστεία το κάνω», λέει και χαμογελά με βλέμμα άτακτου μικρού παιδιού.

«Απ' τα Χανιά, ε; Μου αρέσουν πολύ τα ριζίτικα που λέτε στις μαδάρες πάνω στα όρη. Αυτά τα τραγούδια είναι μεγαλείο. Εγώ τσι νύχτες πορπατώ / και τσι αυγές κοιμούμαι / και έχω τα άστρα συντροφιά / και το φεγγάρι φίλο / και τα πουλιά μου κελαηδούν / και τα πουλιά μου λένε: / "Κομήσου εσύ που ξαγρυπνάς"... Τι απλότητα, τι ομορφιά!»

Ο Στέλιος Σταυρακάκης διατηρεί το κοινοτικό περίπτερο στο οροπέδιο. Φίλοι από παλιά με τον Ψαραντώνη, στεκόμαστε για μια καλησπέρα και μια-δυο ιστορίες, όπως τότε σε μια αυγουσιτιάτικη πανσέληνο πριν από χρόνια που ο Ψαραντώνης εξαφανίστηκε για κάμποσες ώρες και ο Στέλιος ανησύχησε και άρχισε να τον ψάχνει, μέχρι που τον είδε να κατεβαίνει από τη σπηλιά περιχαρής. «Τον είχε γνωρίσει -λέει- το φεγγάρι! Ήταν τότε που είχε βγάλει το τραγούδι: Πέτρες πετώ του φεγγαριού / να γοργοβασιλέψει / μη το θαμπώσ' η αγάπη μου / και πάει να μου την κλέψει», θυμάται ο Στέλιος και γελάει ο Ψαραντώνης.

Καθόμαστε γύρω από ένα τετράγωνο τραπέζι. Πάνω του διάφορα χαρτιά και μια τράπουλα. Ο Ψαραντώνης την αρπάζει αμέσως. Του αρέσουν τα χαρτιά. Παίζει πρόφα, ρίχνει πασιέντζα, κλέβει και λίγο για

να του βγει, κάνει κόλπα. Αυτό το ξέρεις; Εκείνο; Γελάει. Οπως γελάει και με τα ανέκδοτα που κυκλοφορούν γι' αυτόν. Αν του αρέσουν, τα αναπαράγει!

«Ο Ψαραντώνης είναι αγνός, να προσέχετε εσείς οι δημοσιογράφοι», στρέφεται προς το μέρος μου ο Στέλιος όταν τον αποχαιρετούμε. Και ξέρω ήδη ότι έχει δίκιο.

ΣΚΗΝΗ 5η

Επιστροφή στο χωριό. Φαγητό στον Δευτέρη και μια τελευταία ρακή στο καφενείο των Σκουλάδων απέναντι από το πατρικό του στο Περαχώρι. Η κουβέντα συνεχίζεται. Η μουσική έχει πια τον πρώτο λόγο. Κι ο Ψαραντώνης αλλάζει όψη. «Η λύρα είναι του θεού το όργανο», λέει. «Το νύχι (σ.σ. που πιέζει τις χορδές πάνω στα τάστα) γλιστράει, κάνει μόρια, ψιθύρους, κραυγές. Το νύχι χαιδεύει». Η φωνή του έχει άλλο βάθος τώρα. Βγαίνει από μέσα του. «Το 1982 που πήγα στο πρώτο φεστιβάλ στη Γερμανία, είπα σε έναν που έκανε μετάφραση να φωνάξει και τους άλλους μουσικούς να συζητήσομε. Πες στον Ισπανό να παίζει και δε θα τον ενοχλώ. Και ξεκινάει ο Ισπανός με το δικό του όργανο και σιγά-σιγά μπαίνω κι εγώ με τη λύρα μου. Δεν υπάρχει καλύτερο πράγμα από αυτές τις συζητήσεις. Αρκεί η μουσική να είναι αληθινή».

Συζητήσεις και με τον Νικ Κέιβ; «Αυτός με άκουσε σε μια συναυλία και μετά με κάλεσε στο φεστιβάλ του (σ.σ. στο All Tomorrow's Parties) πρώτα στην Αγγλία (27-29 Απριλίου 2007, όπου και τον προλόγισε) και μετά στην Αυστραλία (9-10 Ιανουαρίου 2009). Μετά τον άκουσα κι εγώ. Έχει ψυχή ο Κέιβ».

Ψαραντώνη, πώς είσαι πάνω στη σκηνή; «Με συνεπαίρνει η μουσική. Κάνω αυτό που μου 'ρχεται και ο κόσμος παίζει μαζί μου. Περνούν εικόνες. Αυτό που παίζω φέρνει την εικόνα του και έπειτα του βάζω στολίδια. Κάθε φορά άλλο ταξίδι, αλλά ίδια μελωδία και ίδια μέρη». Τον καταλαβαίνω. Τον θυμάμαι την τελευταία φορά που τον είδα πάνω στη σκηνή: το κεφάλι ψηλά, τα μάτια κλειστά, το πόδι να χτυπάει κάτω νευρικά, να δίνει ρυθμό και πλάι του η Νίκη, στα κρουστά και στη φωνή. Έχει αδυναμία στη Νίκη.

Κάνεις καινούρια πράγματα; «Δεν είναι ότι βρήκαμε κάτι και αυτό θα κάνουμε πάντα. Έχω κάνει κομμάτια που δε μοιάζουν με άλλα, με άλλες παραδοσιακές μελωδίες, αλλά είναι κρητικά. Η μουσική δεν έχει άκρη».

Χρειάζεται όμως συμπαράσταση... «Καμία συμπαράσταση από το ελληνικό κράτος. Στα φεστιβάλ πάμε μόνοι μας. Από το 1982 που πρωτοπήγα στην Κολωνία ως και το Γενάρη φέτος που έπαιξα στην Αυστραλία δεν έχω καμία υποστήριξη. Και τους έχω ζητήσει το Ηρώδειο πάνω από δέκα φορές και δε μου το δίνουνε. Αυτοί πια δε με ενδιαφέρουνε». Και συνεχίζει:

«Ήρθε ένα απόγευμα ένας Γερμανός μουσικός, μεγάλος και καλός μουσικός, και μου χτυπά την πόρτα και ήμουν μοναχός μου και πάω και του ανοίγω και βαστά μια βαλίτσα με μια λύρα. «Ήρθα -λέει- να μου δείξεις μουσική και να δεις και τη λύρα. Απ' όταν σε άκουσα στη Γερμανία και τον βάζω έναν καβαλάρι πιο χαμηλό και αρμόνισε η λύρα και την κουνιτίζω και μόλις την ακούει, μου λέει: "η λύρα σου είναι αυτή;", "όχι, η δική σου" και τρελάθηκε. Κι ύστερα μου 'στελνε γράμματα κι ακόμα μου στέλνει και άμα πάω προς τα 'κια έρχεται και πήγα κι έπαιξα στην Αμερική και μια στιγμή τονε βλέπω. "Τι κάνεις επαξ;", του λέω. "Το 'δα στο ιντερνέτ και ήρθα". Ήρθε απ' τη Γερμανία. Αυτά είναι τα ωραία, παιδί μου. Αυτά».

ΦΕΥΓΟΝΤΑΣ

Την επόμενη μέρα, ο δρόμος της επιστροφής στο Ηράκλειο περνάει από το Γάζι και το σπίτι που μένει ο Ψαραντώνης με την οικογένειά του. Μια περιποιημένη μονοκατοικία, μεγάλη και άνετη, όσο πρέπει για να στεγάσει ολόκληρη την πολυμελή οικογένεια. Μας υποδέχεται ο ίδιος (ο οποίος σημειωτέον ήρθε να μας πάρει από τον κεντρικό δρόμο, μη χαθούμε) και η σύντροφός του η κυρία Κατίνα. Από το μικρό δωματάκι ακούγεται ήχος από λαούτο. Είναι ο Σταύρος ο μεγάλος γιος της κόρης του, της Μαρίας, που μελετάει. Πώς και Σταύρος; «Είχα πει εγώ να τον βγάλουμε Αντώνη, γιατί είμαστε καλά κοπέλια εμείς οι Αντώνηδες, αλλά δεν άρεσε στο συμπέθερο», λέει και γελάει. Τελικά Αντώνης βγήκε ο δεύτερος γιος της Μαρίας και ο πρώτος του Γιώργη κ.ο.κ. Και ο Ψαραντώνης είναι μια χαρά εντυχιμένος με τα παιδιά του (τον Γιώργη, τον Λάμπη, τη Ρία, τη Μαρία και τη Νίκη) τα εγγόνια του (εφτά στο σύνολο) και την πάντοτε πιστή κυρία Κατίνα.

Με τις γυναίκες, Ψαραντώνη, τι γίνεται; «Κουβέντιαζε το δα και τίποτ' άλλο. Όσα χρόνια κι αν εξήσομε, μαθαίνουμε. Δεν έχει άκρη», αποκρίνεται και ξεκινάει την ξενάγηση στο σπίτι. Το χωλ, ο διάδρομος και το σαλόνι και η τραπεζαρία είναι γεμάτα αφίσες από συναυλίες και φεστιβάλ, ενώ στο μικρό δωματάκι με τα όργανα βρισκουμε περιοδικά, φωτογραφίες απ' όταν ήταν μικρός, απ' το στρατό, με φίλους, γνωστούς και θαναστές και πολλά πολλά όργανα: μικρές λύρες, αλλά και μια μεγάλη, σαράκι, τσαμπούνα, λαούτα, μαντολίνα, παραδοσιακά όργανα άλλων χωρών που του τα έχουν χαρίσει συνάδελφοι - μουσικοί απ' τα φεστιβάλ που έχει συμμετάσχει, τύμπανα. «Όλα τα παίζω, μόνο χορδές να έχουν», αποκρίνεται ο ίδιος, ενώ γρήγορα καταλαβαίνουμε ότι τα τύμπανα είναι της Νίκης. Είμαστε τυχεροί και πατέρας και κόρη δέχονται να βγάλουν μαζί μια φωτογραφία. Βγαίνουμε από το δωματάκι με τα όργανα και η ματιά πέφτει στο βραβείο (από το χέρι του Μάνου Χατζηδάκη) απ' τον διαγωνισμό λύρας του 1979, για το οποίο ακόμη και σήμερα ο Ψαραντώνης καμαρώνει σαν... μικρό παιδί. Διαβάζουμε: «Το τρίτο πρόγραμμα δίνει ένα ειδικό βραβείο φέτος για μια ισχυρή και ιδιότυπη μουσική προσωπικότητα που παίζει λύρα και ονομάζεται Αντώνης Ξυλούρης ή Ψαραντώνης. Αυτό το βραβείο είναι πάνω από κάθε άλλο και μπορεί από εδώ και στο εξής ο Ψαραντώνης να έχει τον τίτλο του πρώτου λυράρη».

Σ. ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

Για τη Μάχη της Κρήτης

ΕΚΔΗΛΩΣΗ για τον εορτασμό της 69ης επετείου της Μάχης της Κρήτης πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 18 Μαΐου, στη Ραμνή του Δήμου Αρμένων Αποκόρωνου. Ο πρώην βουλευτής Χανίων, Σήφης Μιχελογιάννης, ήταν ο κεντρικός ομιλητής στην εκδήλωση. Χαιρετισμό απηύθυνε και ο δήμαρχος Αρμένων, Πέτρος Βλαχάκης.

Στη διάρκεια της ομιλίας του ο κ. Μιχελογιάννης τόνισε ότι τον Μάιο του 1941 «οι Γερμανοί κατακτητές είστεσαν ότι είχαν υποδουλώσει οριστικά την Κρήτη και το φρόνημά της και την ψυχή της. Και ήταν γελασμένοι. Ήρθε η ώρα της Αντίστασης στον Νομό Χανίων και σε ολόκληρη την Κρήτη». Ο κ. Μιχελογιάννης υπενθύμισε ότι «οι κύριες αντιστασιακές οργανώσεις στα Χανιά ήταν το ΕΑΜ και η ΕΟΚ. Το ΕΑΜ ιδρύθηκε τον Σεπτέμβριο του 1941. Ήταν η μεγαλύτερη και μαζικότερη οργάνωση με πανελλήνια εμβέλεια. Με πειθαρχημένα και αφοσιωμένα μέλη. Είχε ως στρατιωτικό σκέλος τον ΕΛΑΣ. Επίσης υπήρχε η ΕΠΟΝ, η Επιμελητεία του Αντάρτη, η Εθνική Αλληλεγγύη και τα Αετόπουλα.

Στα Χανιά ο ΕΛΑΣ διεξήγαγε τη μεγαλύτερη Μάχη των Κεραμειών ή Μάχη της Παναγιάς, τη μεγαλύτερη εκ παρατάξεως μάχη μεταξύ ανταρτών και Γερμανών σε όλη την Κρήτη. Μια από τις μεγαλύτερες σε όλη την Ελλάδα.

Η ΕΟΚ, που ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 1943, πρωταγωνίστησε στα Χανιά στη μεγάλη και σπουδαία Μάχη του Βαφέ στον Αποκόρωνα. Μεταξύ των δύο αυτών οργάνωσεων είχαν υπογραφεί διάφορες συμφωνίες με σκοπό την εξασφάλιση καταρχήν της καλύτερης συνεργασίας και συνεννόησης για την επίτευξη, ει δυνατόν, ενιαίας ένοπλης δράσης αλλά και την αποφυγή εμφύλιων γεγονότων αργότερα. Σε μια τέτοια συμφωνία, την 3η Φεβρουάριου 1945, πλέον μεταξύ ΕΛΑΣ και ΕΟΚ για τον Αποκόρωνα υπάρχουν οι υπογραφές από τον ΕΛΑΣ του αντισυνταγματάρχη πολεμικής διαθεσιμότητας Δημήτρη Μιχελογιάννη και από την ΕΟΚ του συνταγματάρχη Κ. Γαλάνη. Οι δύο αυτοί αξιωματικοί του ελληνικού στρατού πολεμήσανε μαζί κατά των Τούρκων και στους Βαλκανικούς Πολέμους και στη Μικρασιατική εκστρατεία».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε ο κ. Μιχελογιάννης στη Ραμνή, υπογραμμίζοντας ότι στο συγκεκριμένο χωριό «όλοι οι άνθρωποι ανήκαν στην αντίσταση, χωρίς καμιά απολύτως εξαίρεση. Η Ραμνή ήταν υπόδειγμα για όλη την Κρήτη. Στην αντίσταση ανήκε ακόμα και ο παπα - Μανώλης ο Γεωργουδάκης, ο ιερέας του χωριού. Οι παλαιότεροι και γεροντότεροι Ραμνιανοί, που ανήκαν βέβαια και αυτοί στην Αντίσταση, που βρίσκονται στη ζωή και νομίζω ότι είναι ο Δημήτρης ο Κοκκινάκης και ο Γιώργος ο Ψεγιαννάκης, θα μπορούσαν να σας περιγράψουν τη μεγάλη ομοψυχία, τη μεγάλη αφοσίωση των Ραμνιανών στην Αντίσταση, την τεράστια αλληλεγγύη και την τεράστια συμμετοχή όλων των χωριανών σε αυτόν τον αγώνα.

Οι Ραμνιανοί ανεφοδιάζανε το 2^ο τάγμα του ΕΛΑΣ, δίνανε χρήσιμες πληροφορίες στους αντάρτες, κάνανε διάφορες πράξεις δολιοφθοράς κατά των Γερμανών και περιθάλψανε τους συμμάχους που βρεθήκανε στην περιοχή μας. Άντρες, γυναίκες και παιδιά βοήθησαν την αντίσταση. Οφείλουμε ευχαριστίες σε όλους τους χωριανούς και ιδιαίτερα στον τότε δημοτικό σύμβουλο Χαράλαμπο Ψεγιαννάκη, του οποίου μάλιστα ο πατέρας εκτελέστηκε από τους Γερμανούς στην Αγιά, αλλά και τον σημερινό πρόεδρο Γιάννη Κοκολάκη, γιατί πρωταγωνισθήσανε στο στήσιμο του μνημείου αυτού της Εθνικής Αντίστασης. Υπάρχει ακόμη ένα θύμα των Γερμανών από τη Ραμνή, ο Χαράλαμπος Πετράκης».

Στη συνέχεια, ο κ. Μιχελογιάννης αναφέρθηκε στη Μάχη των Κεραμειών ή Μάχη της Παναγιάς, και στη μάχη του Βαφέ, στις 8 του Δεκέμβρη του 1944, αλλά και στα γεγονότα στον Σαμωνά, με τον βομβαρδισμό και την καταστροφή του χωριού από τους Γερμανούς, στις 8 του Μάη του 1944.

βιβλιοπαρουσίαση

Γράφει
ο Γιάννης Κ. Λεντάρης

«Ιστορία των Σφακίων και η μυθολογία τους» του Πάρι Κελαϊδή

ΜΑΣ ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΕ ευχάριστα πάλι ο συγγραφέας Πάρις Κελαϊδής με ένα νέο έργο του, το 42ο, που έχει τίτλο «Ιστορία των Σφακίων και η Μυθολογία τους». Μισό αιώνα συγκέντρωνε στοιχεία, όπως αναφέρει, για τη συγγραφή του. Είναι αλήθεια, ότι άρχισε να συγγράφει από νέος έργα ιστορικά, αναφερόμενα κυρίως στην επαρχία Σφακίων και τους ανθρώπους της.

Η «Ιστορία των Σφακίων και η Μυθολογία τους» του Πάρι Κελαϊδή είναι το καταστάλαγμα γνώσης και σοφίας μιας ολόκληρης ζωής. Είναι τα βιώματα και οι εμπειρίες των αρχόντων προγόνων του,

που κουβαλούσαν χρόνια τώρα και τον εναπόθεσαν στην πλάτη. Είναι τα στοιχεία που ο ίδιος εντόπιζε σε βιβλιοθήκες και ιστορικά αρχεία. Είναι όσα του διηγούνταν οι καπεταναίοι και οι πολέμαρχοι, οι λόγιοι και οι απλοί άνθρωποι της επαρχίας του, από το πλούσιο σε διδάγματα δισάκι τους. Είναι, τέλος, όσα του ψιθύριζαν οι Μαδάρες και τα Λαγκά που πλάταιναν το νου του, τ' αγρίμια και οι γυπαετοί που τον ενέπνεαν.

Την πεμπτοσία της ιστορικής αλήθειας, ο συγγραφέας μας δίνει συμπυκνωμένη, σε μικρά κεφάλαια με ύψος δωρικό και καταληπτό. Τα νοήματα του διατυπώνει με γλαφυρότητα και σαφήνεια σε μια γλώσσα απλή, ρέουσα και ευχάριστη. Θα λέγαμε και λογοτεχνική.

Αυτός ο πολύτιμος πνευματικός θησαυρός, συντετρασμένος μεθοδικά, περιλαμβάνεται σε δύο πολυτελείς τόμους που διατίθενται δωρεάν, χάρη στην αφιλοκερδή προσφορά του συγγραφέα και στην οικονομική υποστήριξη του σφακιανής καταγωγής επιχειρηματία Βαρδή Βαρδινογιάννη.

Ο Πάρις Σταύρου Κελαϊδής, προκειμένου να παρουσιάσει πληρέστερα την ιστορική διαδρομή της επαρχίας Σφακίων, ανατρέχει στους πριν Χριστού αιώνες, διέρχεται από τα δύσβατα μονοπάτια της Μυθολογίας και της Μινωικής Κρήτης, για να μας δώσει τους πρώτους βασιλιάδες και αρχόντους των Σφακίων, με τις ακμάζουσες δέκα πολιτείες τους. Ο ιστορικός απόηχος τους αναδύεται από τα αρχαιολογικά ευρήματα. Ο μύθος συμπροεύεται με τον κρητογεννή Δία και τον πυρρίχιο και η πολεμική τέχνη με τον παιάνα του Αρίωνα του κιθαρωδού.

Έτσι με τρόπο συνοπτικό και απλό μας παρουσιάζει μια εκλαϊκευμένη μυθολογία, έτοιμη και ευκολοχώνευτη τροφή.

Εισερχόμενος στη Μεταμινωϊκή περίοδο, μας δηλώνει, ότι ακολούθησε την Ιστορία των Σφακίων του μεγάλου Ιεράρχη Επισκόπου Ιεραπίτνης και Σητείας Γρηγορίου Παπαδοπετράκη, που σταματά το 1877. Παράλληλα, λαμβάνει υπόψη και τους λοιπούς ιστορικούς συγγραφείς της Κρήτης, καθώς και το συγγραφικό έργο του αείμνηστου πατέρα του Σταύρου Κελαϊδή, διακεκρωμένου ποιητικού των Χανίων και Οπλαρχηγού του Μακεδονικού Αγώνα.

Ο συγγραφέας της νεότερης Ιστορίας των Σφακίων δεν αρκείται σ' αυτά που γράφθηκαν σε παλαιότερες εκδόσεις. Με τη δική του ερευνητική ματιά προχωρεί σε βάθος, προσθέτει πλήθος νέων σημαντικών στοιχείων, συμπληρώνει και διορθώνει, αλλά και στέκεται επικριτικά σε θέματα εγωιστικών υπερβολών. Τα νέα στοιχεία που ανακαλύπτει τα περνά

από το διυλιστήριο της ευθυκρισίας του, για να τα τεκμηριώσει και να δώσει ατόφια και καθαρή την αλήθεια, που έκρυβαν μέσα τους. Θέτει για σύγκριση με το σήμερα, τις αρχές της λαϊκής μας παράδοσης και τον τρόπο ζωής που ακολουθούσε παλαιότερα μια κλειστή ανόθετη κοινωνία, πλημμυρισμένη από τα αισθήματα φιλοξενίας, ανθρωπιάς, περηφάνιας και γενναιότητας. Συνήθειες ανθρώπων που ζούσαν με τους δικούς τους Αγίους, τις Εκκλησίες τους και τους απαράβατους νόμους τους. Που ξεκαθάριζαν τους ενόχους της δικής τους κοινωνίας με ένα «λόγω τιμής» και με ένα όρκο που έδιναν στα Μοναστήρια τους.

Η ιστορία των Σφακίων του Πάρι Κελαϊδή, αγκαλιάζει με τρυφερότητα και ιστορική ερευνητική ματιά όλη την Κρήτη. Περνά από τις πολιτείες και τα χωριά της, τα βουνά και τις πεδιάδες της, στήνει χορό και στεφανώνει όλα τα παλικάρια της Κρήτης, και τους ήρωες της. Πορεύεται προς τα Σφακιά. Να μετρήσει τις πηγές της, να αναπαυθεί για λίγο και να συνέλθει. Πάνω εκεί, στα άγρια κι' αιματοβαμμένα βουνά τους δεν βλέπει εχθρούς. Δεν κόνεψαν ποτέ κατακτητές εκεί.

Η Ιστορία αντάμα με την Ελευθερία μπορούν να κάμουν σχέδια εκεί. Να συγκαλέσουν Παγκρήτιες Συνελεύσεις εκεί. Να συμβουλευθούν τους σοφούς καπεταναίους της Κρήτης για καινούργιες επαναστάσεις. Πρόθυμα τα παλικάρια τους, για νέους κινδύνους και περιπέτειες. Στη μάνα τους την Κρήτη, στην Πελοπόννησο, στην Αττική, στη Σάμο, στην Ήπειρο, στη Μακεδονία. Παντού επαναστάτες κι εθελοντές.

Πλήθος πληροφοριών και βιβλιογραφικών στοιχείων εμπλουτίζουν τα κείμενα του. Τα τελευταία κεφάλαια του έργου αναφέρονται στην Μάχη της Κρήτης, την Εθνική Αντίσταση, σε θρησκευτικά και άλλα θέματα της Επαρχίας Σφακίων. Στο μεγάλο αυτό έργο, ο συγγραφέας του Πάρις Κελαϊδής εξιστορεί τα γεγονότα με μετριοπάθεια και διατυπώνει σε ήπια γλώσσα τις σκέψεις του. Κάποια θέματα, ίσως υπερτονιζόμενα δεν μειώνουν την αξία του έργου.

Συμπερασματικά, αποφεύγει να εντυπωσιάσει, εξιδανικεύοντας και μυθολογώντας πρόσωπα και καταστάσεις. Τηρεί τους βασικούς κανόνες του μεγάλου μας ιστορικού Θουκυδίδη, που συνιστούσε «την ακρίβειαν της περιγραφής εκείνων που έγιναν», έστω και αν «εις μεν την ακρόασιν, ίσως το μη μυθώδες αυτών, ατερέστερον φανείται». Που θα πει ότι η απλή περιγραφή χωρίς τη μυθοποίηση, μειώνει την ευχαρίστηση της ακοής μας.

Το νέο δίτομο έργο του Πάρι Κελαϊδή, είναι το σημαντικότερο, τελειότερο, και πληρέστερο πνευματικό του δημιουργήμα. Είναι έργο αξίας πολλών περγαμηνών. Αποτελεί έναν Αθλο. Ένα μνημείο τιμής για τα Σφακιά και την ιστορία της Κρήτης, που δίκαια τον κατατάσσει, στη χορεία των νεότερων ιστορικών συγγραφέων της Ελλάδας.

Μαζί με τα συγγραφήρια μας του ευχόμαστε υγεία και δύναμη, για να μας δώσει νέα έργα του, από την αστείρευτη χρυσταλλοπηγή των γνώσεων του.

«Μνήμες Σαμαριάς»

ΜΕΓΑΛΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ παρουσιάζει το νέο λεύκωμα «Μνήμες Σαμαριάς» του Αντώνη Πλυμάκη καθώς περιλαμβάνει 450 φωτογραφίες από το φαράγγι και τους ανθρώπους του. Όπως σημειώνει ο ίδιος ο κ. Πλυμάκης: «Μετά από τρία χρόνια προσπάθειάς μου έχω τη χαρά να προσφέρω στα Χανιά το νέο βιβλίο μου «Μνήμες Σαμαριάς», το οποίο φυσικά δεν έχει σχέση με οδηγό της περιοχής. Στις 424 σελίδες του και τις 480 φωτογραφίες (που αρχίζουν από το 1890) αποτυπώνεται η ζωή των ανθρώπων του φαραγγιού, οι ασχολίες των, οι ιστορίες και θρύλοι, οι ιστορικές ώρες και πολλά άλλα. Καταβάλλοντας εξ ολοκλήρου τη δαπάνη έκδοσης θέλησα να προσφέρω πέρα από την ύλη και μια πιο ποιοτική εμφάνιση ανάξια του θέματος. Όπως και άλλα βιβλία μου πολύ θα επιθυμούσα να το χαρίσω σε φίλους και γνωστούς αλλά η δαπάνη που επιβάρυνε το μοναδικό μου προσωπικό εισόδημα, την τραπεζική μου σύνταξη, δεν μου το επιτρέπει και γι' αυτό ζητώ την κατανόηση και τη στήριξη της προσπάθειας από όλους τους Χανιώτες κ.λπ. Πέρα από τις ευχαριστίες μου στις σελίδες του βιβλίου και από τις στήλες αυτές ευχαριστώ θερμά όσους πρόσφεραν στοιχεία και φωτογραφίες και ιδιαίτερα τον λαμπρό Ρεθεμνιώτη εκπαιδευτικό Χάρη Στρατιδάκη για τη διόρθωση του κειμένου και τις πολύτιμες συμβουλές του».

Χανιά: Στα χωριά του Αποκόρωνα

Κείμενο: Κυριακή Βασσάλου

ΠΡΩΤΑ ΑΠ' ΟΛΑ, πρέπει να γίνουν οι συστάσεις. Και τις καλύτερες μας τις δίνει η φύση: οι ελιές, τα πάσης φύσεως εσπεριδοειδή, τα ήμερα και τα άγρια χόρτα, οι κρίνοι, οι μαργαρίτες, οι τουλίπες, τα χαμομήλια· όλα τους ένα με το ανοιξιάτικο τοπίο. Στο βάθος το νησί ανεβαίνει, η εικόνα αλλάζει· τα βουνά είναι ακόμα χιονισμένα. Την ίδια στιγμή, η θάλασσα αρχίζει να ζεσταίνεται. Κάποιοι το Πάσχα κάνουν τα πρώτα τους μπάνια. Φέτος, βέβαια, πέφτει νωρίς.

Αποκόρωνα. Τριάντα τέσσερα χωριά και περισσότεροι από δώδεκα χιλιάδες κάτοικοι δίνουν ζωή στην πιο εύφορη επαρχία των Χανίων, που εκτείνεται στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού, από τις ρίζες των Λευκών Ορέων μέχρι τη θάλασσα που «βλέπει» στον μεγάλο κόλπο της Σούδας. Από τη Σούδα θα ξεκινήσετε και όσοι φτάσετε έως εδώ με το καράβι, για να κινηθείτε τούτη τη φορά όχι προς την πόλη των Χανίων, αλλά προς Ρέθυμνο. Δηλαδή ανατολικά. Μαγικό το ξημέρωμα -τόσο νωρίς που φτάνει το πλοίο- καθώς πραγματοποιείτε τα πρώτα σας χιλιόμετρα.

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΒΟΛΤΑ

Με χάρτη στο χέρι υποχρεωτικά και οδηγώντας πολύ-πολύ προσεκτικά, θα οργανώσετε τις διαδρομές σας ανάλογα με το χωριό που θα επιλέξετε για οργάνητρο.

Καλύβες. Η παραλιακή κωμόπολη των 1.500 κατοίκων είναι το πρώτο χωριό της επαρχίας που γνώρισε τουριστική ανάπτυξη. Διαθέτει τα περισσότερα καταστήματα και καταλύματα - κυρίως για καλοκαιρινές διακοπές

Αλμυρίδα. Το έτερο παραλιακό και τουριστικό χωριό, από το οποίο, αφού κάνετε μια στάση για καφέ και σνακ στον Φρανσουδά(!), θα ανηφορίσετε προς Πλάκα και Κόκκινο Χωριό, για θέα και παρέα με τους κατά κύριο λόγο Αγγλους ετεροδημότες.

Γαβαλοχώρι. Εδώ θα δείτε καλοδιατηρημένα σπίτια με ολάνθιστες ανλές και ένα ενδιαφέρον ιστορικό και λαογραφικό μουσείο. Λίγο παραέξω θα ανακαλύψετε τα 24 πέτρινα Γαβαλιανά πηγάδια με θόλους-σκέπαστρα από τα χρόνια του Βυζαντίου.

Ντουλιανά. Αξίζει να περπατήσετε και να δείτε πόσο αρμονικά μπορεί ακόμα και να εκεκταθεί ένα χωριό χωρίς να απολέσει το παραδοσιακό αρχιτεκτονικό του ύψος. Σημειώστε και την ομώνυμη ταβέρνα!

Βάμος. Γνωστός και εκτός Κρήτης, υπήρξε πρωτεύουσα του άλλοτε νομού Σφακιών και ως κεφαλοχώρι διαθέτει ωραία παραδοσιακά σπίτια, γυμνάσιο και λύκειο, Κέντρο Υγείας και, μεταξύ άλλων, το αγαπημένο μουσικό καφενείο Λιακωτό. Από το Βάμο αξίζει μια βόλτα και μια στάση στον Κεφαλά, για θέα έως και το Ρέθυμνο!

Βρύσες. Το τελευταίο μεγάλο χωριό της επαρχίας πριν από τα Σφακιά. Θα έρθετε τόσο για να τις δείτε όσο και για να επισκεφτείτε το μοναδικό μοναστήρι του Αποκόρωνα, τον Άγιο Γεώργιο στο Καρύδι.

Στον **Βαφέ** θα ψάξετε την ιστορική σπηλιά της Κρυνοριδίας και από εδώ θα κατηφορίσετε προς Νίππος, Τζιτζιφέ και Φρε -ημιορεινά αγροτικά και κτηνοτροφικά χωριά, όπου θα έρθετε κυρίως για φαγητό.

Η παραλιακή **Γεωργιούπολη** είναι περισσότερο καλοκαιρινός προορισμός, η δε λίμνη του Κουρνά, η μεγαλύτερη φυσική λίμνη της Κρήτης, είναι μια βόλτα που δεν πρέπει να χάσετε, όποια εποχή κι αν επισκεφτείτε την περιοχή!

Τους **Αρμένους** (αλλάζοντας κατεύθυνση - γι' αυτό και χρειάζεται ο χάρτης) θα τους συναντήσετε 3 χλμ. μετά τις Καλύβες. Στην πλατεία τους με τον πλάτανο στη μέση υπάρχει το δημοφιλέστατο καφενείο του Μιχάλη, ενώ συνεχίζοντας πιο κάτω πρέπει οπωσδήποτε να σταματήσετε (ακόμα

και αν δεν καθίσετε) στον Τζιτζικά (καφέ και εδεματοπωλείο) ανάμεσα στα πανύψηλα πλατάνια και τα τρεχούμενα νερά!

Το γειτονικό **Νιο Χωριό**, αυτό με το κυπαρίσσι στη μέση του δρόμου(!), αποτελεί σημαντικό σταυροδρόμι για τα χωριά του δυτικού Αποκόρωνα και, μεταξύ αυτών, το **Στύλο** με τις πηγές, όπου εμφανιζόταν και το νερό «Σαμαριά», τους πανέμορφους **Μαχαιρούς** αλλά και τα πιο ορεινά **Ραμνή, Καρές, Κυριακασέλια και Χιλιομουδού**. Μεταξύ των δύο τελευταίων, θα συναντήσετε τη βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Νικολάου - αλλά και αυτή του Αγίου Μάμα, αν βεβαίως αντέχετε την ανηφόρα. Μια στάση και μια φωτογραφία, και ακολουθεί ο **Σαμωνάς** - με την καλύτερη ίσως θέα στη θάλασσα και στον κάμπο· θέα ανταγωνιστική προς αυτή που θα απολαύσετε όσοι ανηφορήσετε (περνώντας από τα **Μεγάλα Χωράφια**) ως την **αρχαία Απτερα** με το ενετικό φρούριο. Μην τα χάσετε!

ΠΑΣΧΑ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ

Η καλύτερη ίσως περιφορά του Επιταφίου γίνεται στους Αρμένους. Ο παπα-Μανώλης και πλήθος πιστών γυρίζουν όλο το χωριό, κάνοντας στάσεις στα σπίτια που είναι ανοιχτά και στα οποία προσφέρονται τσιουκιδιές, φιστίκια, λουκούμια και άλλα νηστήσιμα καλούδια. Όσο για την Ανάσταση, το έθιμο σε όλα τα χωριά επιβάλλει το κάψιμο του Ιούδα. Ε, και κάμπουσες μπαλοθιές. Στον Αποκόρωνα είμαστε, άλλωστε!

Τα παραπάνω δημοσιεύτηκαν σε πασχαλινό αφιέρωμα του ενθέτου Ταξίδια της Καθημερινής στις 7 Μαρτίου. Φέτος, όμως, ο παπά Μανώλης, λόγω ασθένειας, δεν μπόρεσε να γυρίσει τον Επιτάφιο σε όλο το χωριό. Ελπίζουμε του χρόνου! Στη διπλανή φωτογραφία ο φετινός Επιτάφιος των Αρμενων.

Αποχαιρετιστήριο λόγος στο μνημόσυνο (25/4) του ειδικού φρουρού Νικήτα Ανδρουλάκη από τον πατέρα του Δημήτρη Ανδρουλάκη

Κι ήσουν της Άνοιξης ανθός, της γειτονιάς καμάρι, της μάνας σου δευτερογιάς και με το παλικάρι. Για μου, για μου, τι να σου πω, πώς να το πω, θέλω να στο φωνάξω μα δεν μπορώ. Φέτος, Νικήτα, πορευτήκαμε τη Μεγάλη Εβδομάδα μαζί με τον θεάνθρωπο. Η διαφορά όμως είναι ότι εμείς μείναμε για πάντα στη Μεγάλη Πέμπτη και τη Μεγάλη Παρασκευή. Σήμερα εγώ, παιδί μου, δεν θα αναφερθώ ούτε στη ζωή σου ούτε στην πορεία του σύντομου βίου σου. Την απο-

στολή αυτή την ανέλαβαν προχθές οι συνάδελφοι σου και σήμερα ο παπα Μανώλης, τους οποίους και ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου. Θα προσπαθήσω όμως να κάνουμε μαζί μια συζήτηση παρουσία Θεού και ανθρώπων, την οποία δυστυχώς λόγω συνθηκών, δεν μπορούσαμε να πραγματοποιήσουμε πριν φύγεις.

Στον βαρύ και δυσβάσταχτο πόνο που μας άφησε ο αναπάντεχος και απρόσμενος χωρισμός μας έρχονται να προστεθούν επιπλέον δυο - τρία εύλογα ερωτήματα κάνοντας τον πόνο μας ακόμη πιο μεγάλο.

Το πρώτο είναι τι έγινε και τι έφταιξε κατά την ώρα του ατυχήματος. Λίγο πολύ μάθαμε για τις τελευταίες φάσεις του συμβάντος. Πώς όμως προκλήθηκε αυτό το γεγονός δεν θα το μάθουμε ποτέ. Όλοι, ειδικοί και μη, υποψιαζόμαστε ότι αιτία του ατυχήματος είναι μια λακκούβα που υπήρχε στη μέση του δρόμου, ακριβώς στο σημείο που ανετράπη η μηχανή. Αν αποδειχθεί ότι φταίει αυτό, Νικήτα μου, και με δεδομένο ότι εγώ ο ίδιος στις 21 Ιανουαρίου ειδοποίησα τηλεφωνικά την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Χανίων λέγοντας επί λέξει "Είναι επικίνδυνο να σκοτωθεί κανείς", πώς θα ηρεμήσω, όταν γνωρίζω ότι κάποιος ή κάποιες αδιαφόρησαν, με αποτέλεσμα να συμβεί το μοιραίο; Και τι ειρωνεία; Η λακκούβα επισκευάστηκε πριν τρεις ημέρες, στις 22 Απριλίου.

Το δεύτερο βασανιστικό ερώτημα, παιδί μου, είναι τι έγινε στο Νοσοκομείο στις 12 του Μάρτη το μεσημέρι; Εφόσον είχες συνέλθει έστω και για λίγο, κινήσεις ορισμένα μέλη του σώματος σου, δάκρυσες, οι γιατροί μας έλεγαν ο ένας μετά τον άλλο ότι ξεφύγαμε τον κίνδυνο και το παιδί θα ζήσει. Γνωρίζαμε ότι η κατάσταση σου ήταν πολύ σοβαρή, όμως δεν πρέπει να μάθουμε τι έγινε και ήρθαν τα πάνω - κάτω;

Αυτό θέλω να μάθουμε και αυτό εννοούσα, όταν αποχαιρετώντας σε για πάντα από το σπίτι είπα ότι θα τα ξαναπούμε σε 40 ημέρες. Το τονίζω αυτό, γιατί πολλοί συγγενείς και φίλοι έδωσαν άλλη ερμηνεία. Άλλωστε, κατά τον Καζαντζάκη, «είμαι ένα δοξάρι στα χέρια του Κυρίου, και Τον παρακαλώ να μην με παρατεντώσει γιατί θα σπάσω και δεν θέλω να σπάσω επειδή έχω πολλές υποχρεώσεις ακόμη τόσο σε σένα όσο και στα άλλα μου παιδιά. Θέλω όμως να μάθω τι έγινε στο Νοσοκομείο στις 12 του Μάρτη. Υπάρχει και κάτι ακόμη που με βασανίζει. Την τέταρτη μέρα της νοσηλείας σου πρότεινα στους γιατρούς να φύγουμε για Αθήνα. Μου είπαν ότι κάτι τέτοιο είναι όχι μόνο επικίνδυνο αλλά και εγκληματικό. Έπρεπε δε να υπογράψω αναλαμβάνοντας και την ευθύνη. Τώρα, εκ του αποτελέσματος, διερωτώμαι μήπως έπρεπε να είχα υπογράψει; Όπως και να έχουν τα πράγματα, Νικήτα παιδί μου, εσύ έφυγες. Έφυγες νωρίς, κι ο Χάρος σου 'στησε καρτέρι, καβάλα εσύ στη μηχανή, κι αυτός στο μαύρο του το άτι. Η Άνοιξη γύρω σου, άνθιζε και γελούσε, μοσχοβολούσε, σαν να 'θελε να σε στολίσει, γαμπρό για να σε ντύσει, να σε ξεπροβοδίσει. "Πού πας" σου φώναζε η ζωή, σε καρτερούν στο σπίτι, τ' αδελφία κι οι γονιοί κι η κοπελιά σε καρτερεί, για της αγάπης το φίλι. Μα εσύ εκεί. Γιατί; Γιατί; Για μου, για μου, εγώ δεν ξέρω εκεί που είσαι πώς περνάς, πώς ξενυχτάς, πώς γλεντάς, μου λένε ότι πρέπει να είσαι καλά, ότι σου κάνουν παρέα οι Άγγελοι και γι' αυτό δεν πρέπει να στενοχωριέμαι.

Αυτοί που φεύγουν...

Η «Ελευθερόπολις» εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια σε όλους του συγγενείς των αποβιώσαντων συγχωριανών μας.

Αποβιώσαντες

● Πέθανε στις 22 Μαρτίου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο του Αγίου Πνεύματος στο Βάμο ο Γιώργος Μαρινάκης, ετών 74. Ο Γιώργος ήταν σύζυγος της Σοφίας και πατέρας του Γιάννη και της Γεωργίας.

● Πέθανε στις 24 Μαρτίου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο της Αγίας Φωτεινής στα Χανιά ο Νικήτας Ανδρουλάκης, ετών 30. Ο Νικήτας ήταν γιός του Δημήτρη και της Βασιλικής Καβρουλάκη, και αδερφός του Γιώργου.

● Πέθανε στις 15 Απριλίου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία στους Αρμένους Αναστασία Μαντωνανάκη, το γένος Μαδαριωτάκη. Η Αναστασία ήταν μητέρα της Τούλας.

● Πέθανε στις 22 Απριλίου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία στους Αρμένους ο Αντώνης Καβρουλάκης, ετών 79.

● Πέθανε στις 5 Μαΐου 2010 και ετάφη στο κοιμητήριο του Προφήτη Ηλία στους Αρμένους ο Δημήτρης Πριπάκης, ετών 86.

«Πέθανε στους Αρμένους και κηδεύτηκε στο εκεί κοιμητήριο ο Δημήτριος Πριπάκης. Διετέλεσε για πάνω από είκοσι χρόνια πρόεδρος της Κοινότητας του χωριού του. Ήταν άνθρωπος εργατικός και φιλόξενο. Κατά τη θητεία του ως πρόεδρου φρόντισε και έγιναν πολλά έργα στους Αρμένους. Για πολλά χρόνια υπήρξε συνεργάτης της Φωνής του Αποκορώνου, όπου έστελνε ανελκυστήρα κάθε μήνα τα νέα του χωριού του. Στην τελευταία του κατοικία τον συνόδευσαν συγγενείς, φίλοι και συγχωριανοί με καταφανή θλίψη. Ας είναι ελαφρύ το Αρμενιανό χόμα που τον σκέπασε και η μνήμη του αιωνία».

Γεώργιος Ηρ. Χαβρεδάκης, από τη «Φωνή του Αποκορώνου»

.....

Ξέρω όμως ότι μαζί σου είναι ο φίλος σου ο Γιώργης, που είστε και πάλι γείτονες στην Αγία Φωτεινή και σίγουρα το γελαστό αυτό παιδί θα σε έχει ξεναγήσει στον Άδη τα κατατόπια. Μαζί σου πρέπει να είναι και τα χωριανάκια μας, ο Λευτέρης με τη γυναίκα του Εύα, η Ευγενία, ο Πέτρος, ο Φίλιππος, που ίσως δεν τα γνωρίζεις. Πες τους όμως ότι είσαι εγγόνος του Βάτση από την Εθιά και τότε θα σε καταλάβουν. Πες τους ότι και εσύ περπάτησες τις Εθιανές τις στράτες, τα Εθιανά βουνά, τον Εθιανό γιαλό και πως σχεδόν κάθε χρόνο πήγαινες με τα πόδια από την Εθιά στον Άγιο Νικήτα. Εγώ με τη σειρά μου, όταν μπορέσω, θα ξαναπερπατήσω αυτούς τους τόπους και στην ερώτηση "Πού είσαι" θα απαντώ "Μην περιμένετε ξανά τον Νικήτα σ' αυτά εδώ τα μέρη. Τον ζήτησε ο Χάροντας και του 'στησε καρτέρι". Είμαι, επίσης, σίγουρος ότι ο καθηγητής σου, ο υπέροχος Σπύρος, θα σε έχει πάρει υπό την προστασία του, όπως και στο Πολυκλαδικό. Αχ Νικήτα μου...

Σένα δεν σου πρεπε γαμπρός να κατεβείς στον Άδη, σένα σου πρέπανε χαρές, σου πρέπανε τραγούδια, σου πρεπε και μια κοπελιά να βγαίνετε σεργιάνι. Καλέ μου, όμορφε μου, να θυμηθείς εκεί που πας, νερό της λημονιάς μην πεις, Άγγελε μου. Στον λίγο ύπνο μας να έρχεσαι συχνά για να μας δεις.

Μνήμη Στέλλας Καλλιβρετάκη

Μια πονεμένη Μάνα, πονεμένη Σύζυγος, πονεμένη θυγατέρα.

Μοιάζει σαν ένα σενάριο, μια ιστορία. Σαν ένα παραμύθι. Μοιάζει σα να είναι ψέμα. Όμως είναι μια θλιβερή πραγματικότητα.

Έφυγες από κοντά μας 31/12/09 να πας να συναντήσεις το Γιώργο το γιο σου, όπως έλεγες τις τελευταίες μέρες. Που πριν σαράντα ακριβώς χρόνια 31/12/1969 είχες γεννήσει και έφυγε τόσο άδικα και απρόσμενα το 1988, παλικαρί 18 χρονών δίχως καλά καλά να το χαρείς. Πονεμένη σύζυγος γιατί έφυγες με την ίδια αρρώστια που δέκα χρόνια πριν το 1999 έφυγε και ο Παναγιώτης ο άντρας σου. Δίνοντας έναν άνισο αγώνα 43 μέρες στην ίδια μονάδα του νοσοκομείου. 43 μέρες πάλεψες και συ για να κρατηθείς στη ζωή. Μα δεν τα καταφέρατε φύγατε και οι δύο νέοι. Πονεμένη θυγατέρα γιατί σε λίγα χρόνια έχασες πατέρα και μάνα και τους δύο όχι σε μεγάλη ηλικία.

Στέλλα είμαι σίγουρος ότι η καλή οικογένεια που δημιούργησε η κόρη σου με το γαμπρό σου, και εξησες και συ για λίγο αλλά δε τη χάρηκες, και όλοι εμείς θα σε θυμούμαστε πάντα.

Μπάμπια Γιώργης

Μνήμη Γεωργίου Μαρινάκη

Στις 21 Μαρτίου 2010 πέθανε στα Χανιά ο Γεώργιος Ιωάν. Μαρινάκης από το Βάμο, σύζυγος της Σοφίας Μιχ. Κακουράκη από το Παίδωχώρι.

Ήταν άνθρωπος βιοπαλαιστής με ηθικές αξίες, στοργικός πατέρας, αφοσιωμένος οικογενειάρχης. Δημιούργησε οικογένεια με δυο παιδιά, καθηγητής ο γιος Ιωάννης και δημοσιογράφος η κόρη Γεωργία.

Τον αποχαιρέτησε η κόρη του μετά την εξόδιο ακολουθία, με λόγια σεβασμού, αγάπης και πόνου που έκαναν όλους όσους τον γνώριζαν να δακρύσουν μέσα από την ψυχή τους.

Ο γαμπρός του Λεωνίδας Μπαλαμπάνης αυθόρμητα μέσα σε πέντε στίχους παρουσίασε τον πεθερό του όπως τον έζησε και όπως πράγματι ήτανε.

Π. Πανηγυράκης

Για τον πεθερό μου Γεώργιο Μαρινάκη

Γέννημα θρέμμα Κρητικός
και Αποκορωνιώτης,
στο φούρνο σου εδούλευες
εις την αρχή της νιότης.
Εργατικός και τίμιος
και ξακουστός στο πέρας
κι όσο για τα κοπέλια σου,
ένας καλός πατέρας.
Περίμενες κι άλλες χαρές
εις της ζωής το γέρμα,
μα ήρθε ο Χάρος ο σκληρός

κι έβαλε σ' όλα τέρμα.
Στα υστερνά σε χτύπησε
η αρρώστια η μεγάλη,
όπου κανείς δεν τη νικά
κι ας είναι παλληκάρι.
Βασάνισε το σώμα του
ώσπου να βγει η ψυχή σου,
μα όσο υπάρχουμε εμείς
θα ζει η θύμησή σου.

**Με αγάπη
Λεωνίδας Μπαλαμπάνης**

Επιστολές

Μόντρεαλ, 20 Μαΐου 2010

Αγαπητέ Γιάννη, έλαβα το βιβλίο "Απομνημονεύματα των πολέμων των Κρητών Συνταχθέντα υπό του Κ. Κριτοβουλίδη" και σας συγχαίρω όλους σας για την επιμέλεια και την εργασία που προσφέρατε για την έκδοσή του. Πάντα πρόοδο να είστε καλά όλοι σας και καλό καλοκαίρι. Σας στέλνω 200 δολάρια μια μικρή βοήθεια για το Σύλλογο που προσφέρει πολλά.

Η δόξα και η Λευτεριά / η τόλμη και η αντρεία / στην Κρήτη γεννηθήκανε / το γράφει κ' ιστορία.

Μιχάλης Μπολανάκης

Χανιά, 17 Μαΐου 2010

Προς τον κ. Γιάννη Τσακιράκη Αθήνα

Με μεγάλη χαρά έλαβα τον καλαίσθητο τόμο των απομνημονευμάτων του Κριτοβουλίδη που μου κάνατε την τιμή να μου στείλετε. Έτσι θα έχω την ευκαιρία να ασχοληθώ και με την περίοδο στην οποία αναφέρονται τα απομνημονεύματα, και τους αγώνες των Κρητών εντός και εκτός Κρήτης εκείνη την εποχή. Συμπληρωματικά από μια γρήγορη ματιά διαπίστωσα (σελ. 309) ότι και ένας χωριανός μου με το όνομα Μανώλης Τσινιτάκης (γνωστό όνομα και σήμερα στον Κεφαλά), έπεσε στο Μαραθώνα, πολεμώντας με άλλους Κρήτες και Έλληνες τον Ομέρ Πασά τον οποίο ενίκησαν και έτρεψαν σε φυγή. Συγχαρητήρια για την επίπονη αυτή εργασία σας, της έκδοσης των απομνημονευμάτων, που οπωσδήποτε «θα αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για όσους ενδιαφέρονται για τον τόπο μας και την ιστορία του», ένας από τους οποίους είμαι κι εγώ. Σας στέλνω κι εγώ ορισμένα από τα καιρούς γραφόμενα μου, σχετικά με τους αγώνες των Κρητών και τα μνημεία της Κρήτης (κυρίως των Χανίων) όπως και δύο ποιήματα του αδελφού μου Γεωργίου Μυλωνογιάννη.

Σας ευχαριστώ πολύ για την ευγενική αυτή χειρονομία σας και σας εύχομαι καλή δύναμη στην έκδοσή της Ελευθερόπολης.

Με τιμή

Αλεξάνδρος Μυλωνογιάννης

Αθήνα, 28 Φεβρουαρίου 2010

Θερμά συγχαρητήρια αγαπητέ κ. Τσακιράκι,

για την ιερή παρακαταθήκη (τα Απομνημονεύματα) που μας χαρίζετε (Νου, ψυχή και καρδιά κοινωνία με το θεό της Κρήτης αυτής της Κρήτης «Νέας κιβωτού, που πάνω της θα ξαναγεννηθεί το ανθρώπινο γένος, αν (που να μη φτάξει) έρθει ο Γ Παγκόσμιος Πόλεμος» (Αντρέ Σαμφόν-Γάλλος Ακαδημαϊκός). Τα απομνημονεύματα του μεγάλου συντοπίτη Κριτοβουλίδη, για τους ομηρικούς αγώνες ημίθεων Κρητών αντρών για την ελευθερία της Ελλάδας. «της οποίας η ελευθερία ή ο Θεός κήδεται» (Ι. Καρμίρης καθηγητής Πανεπιστημίου Ακαδημαϊκός). Αυτής της Ελλάδας η οποία (κατά τον ίδιο τον Κρητικό -Φιλισταίας- καταγωγής θεάνθρωπο Ναζαρινό Χριστό, «αψευδώς ανδρογονεί ουράνιο φυτόν, βλάστημα θείον λογικώς ηλεγμένον»). Σου σφίγγω το χέρι Αποκορωνιώτικα φίλε Γιάννη και σου εύχομαι ολοκάρδια «ό,τι περ κατά θυμόν», κάθε καλό και βλοημένο.

Με πολλή τιμή

Γιάννης Ιωσ. Σηφάκης

Κερατσίνι, 15 Μαρτίου 2010

Φίλε και συμπατριώτη Γιάννη, Σε ευχαριστώ για την αποστολή του βιβλίου, που ξέρω με τι κόπο, χρόνο και μεράκι δουλεύτηκε από σένα. Συγχαρητήρια στον Σύλλογο Αρμενιανών και σε σένα για την εκδοτική αυτή προσπάθεια, που στους μερακλήδες ανιχνευτές της ιστορίας του τόπου μας φαντάζομαι θα προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες. Δεν ξέρω αν μπορούσες να κάνεις αλλιώς όσον αφορά στην γραφή του κειμένου, γιατί η γραμματισοειρά και η πυκνή γραφή κάπου κουράζει, όπως και να είναι όμως το βιβλίο αυτό είναι μία αξιόλογη παρακαταθήκη για την κρητική βιβλιογραφία.

Με εκτίμηση, Στρατής Βρουβάκης

ΠΑΝΑΠΟΚΟΡΩΝΙΩΤΙΚΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκώ-

ΝΟΥ σε συνεργασία με το Σύλλογο Αρμενιανών Αττικής «Ο Κριτοβουλίδης», τον τοπικό Σύλλογο και την Ενορία των Αρμενίων διοργανώνουν Παναποκορωνιώτικο Εσπερίνο - Παράκληση, στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου την Κυριακή 8 Αυγούστου και ώρα 7 μ.μ.

Μετά την Παράκληση θα ακολουθήσει εκδήλωση στον απέναντι προαύλιο χώρο του Ναού της Παναγίας με θέμα «Ο Ερωτόκριτος και η εποχή του», ένα έργο του Β. Κορνάρου. Κύριος ομιλητής θα είναι ο Αρμενιανός ιστορικός-ερευνητής κ. Χαράλαμπος Μπουρνάζος. Ενώ στίχους του Ερωτόκριτου θα μας διαβάσουν ο δημοσιογράφος και παρουσιαστής κρητικών εκπομπών κ. Γιάννης Κριαράκης, καθώς και η ηθοποιός συνεπαρχώτισσα από το Φρέ κα Μαρία Σπαντιδάκη. Αποσπάσματα από τον Ερωτόκριτο θα αποδώσουν ο ηθοποιός κ. Ανδρέας Λιθακιάκης από το Φρέ και η κα Εύη Γαβριηλίδου.

Το πρόγραμμα ακόμα περιλαμβάνει κρητικούς χορούς από το παραδοσιακό συγκρότημα των Χανίων «Τα Σφακιά» του κ. Σήφη Παπασηφάκη (Αρμενιανής καταγωγής).

Θα ακολουθήσει κέρασμα.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος Η Γεν. Γραμματέας
ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΕΡΕΖΑΚΗΣ ΑΘΗΝΑ ΜΑΡΑΘΑΚΗ

Οικονομικός Απολογισμός του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμενίων

Στις 11 Μαΐου 2008 παραλαβή ταμείου από παλαιότερες εγγραφές μελών: 610 ευρώ

Από νέες εγγραφές μελών και εισφορές στην ψηφοφορία στις 11 Μαΐου 2008: 610 ευρώ.

Από διάφορες εκδηλώσεις και ενισχύσεις από μέλη του Συλλόγου 17.535 ευρώ.

Σύνολο εσόδων 18.755 ευρώ

Διάφορα έξοδα 15.294 ευρώ

Έσοδα: 18.755 ευρώ

Έξοδα: 15.294 ευρώ

Υπόλοιπο ταμείου έως 8 Μαΐου 2010: 3.461 ευρώ

Σύνολο: 720 ευρώ

Από οικονομική ενίσχυση μελών: 235 ευρώ

Σύνολο: 955 ευρώ

Για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο το σύνολο του ταμείου είναι: 4.416 ευρώ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Αρμενίων ευχαριστεί όλους όσους ενισχύουν οικονομικά τον σύλλογο μας: Αβερκάκης Δημήτρης 40 ευρώ • Καθούδης Στάθης 50 ευρώ • Λουράκης Γιάννης 15 ευρώ • Μαρινάκης Μιχάλης 15 ευρώ • Νικολακάκης Μάνθος 15 ευρώ • Παπαγιαννάκης Σπύρος 100 ευρώ.

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος Η Ταμίας
Αβερκάκης Γιώργος Καβρουλάκη Ζέτα

Δωρεές στην εφημερίδα μας

Το περασμένο τρίμηνο λάβαμε τα παρακάτω ποσά ως οικονομική ενίσχυση της εφημερίδας μας.

Κοτρωνάκης Γιώργος	50 €
Δαραβέβα Ζαχαρένια	50 €
Βαρυμποπιώτη Ζηνοβία	20 €
Γεωργουδάκης Μιχάλης	50 €
Βοηουδάκης Μανώλης	50 €
Σύλλογος Φρεδιανών Χανίων	
«Η Παναγία των δύο βράχων»	50 €
Μαρινάκης Νίκος	50 €
Almond David	20 €
Μιχελογιάννη - Παπαδάκη Ασπασία	50 €
Τερεζάκη Σοφία του Κωνσταντίνου	100 €
Χαλβαδάκης Λευτέρης	30 €
Προεστάκης Γιάννης	50 €
Παπαδάκης Γιώργος του Χαραλάμπους.	50 €
Στυλιανομανωλάκη Χρυσούλα	20 €
Πριπάκης Τάκης	25 €
Πριπάκη-Πατσουράκη Εθισάβη	25 €
Πατσουράκης Ευτύχης	40 €
Αβερκάκη Ειρήνη	50 €
Ανώνυμος	60 €
Βιριράκη Κορνηλία του Νικολάου	20 €
Ανδρουλιάκης Αλέξανδρος	200 €
Μαρινάκη Γεωργία	20 €
Κουτσουπάκη Ναστάζια του Κων/νου	40 €
Κουτσουπάκη Εύα του Κων/νου	40 €
Χατζηναποστόδου Δημήτρης	
& Τσακίρακη Πελαγία	100 €
Αιδ. Ποιχουριάδης Δημήτριος	60 €
Παπαδοπούλου Κούλα	100 €
Μητάκης Ανδρέας	50 €
Παντελάκη Όλγα	30 €
στη μνήμη της αδελφής της Βιριράκη Ελένης	
Μακρινιάκης Μανώλης	100 €
Τους ευχαριστούμε όλους θερμά.	

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ «ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗ»

Κουρομιχελάκης Γεώργιος	20 €
Φρεσκάκη Δέσποινα	50 €
Τσαμίδου Κουτσουπάκη Αντωνία	50 €
Παπαδημητρίου Νικόλαος	50 €
Παπαγιαννάκης Σπύρος	50 €
Πιπεράκης Μανώλης	50 €
Κουτσουπάκης Θεόδωρος	300 €
Τερεζάκης Χρήστος του Ιωάννη εις μνήμη των γονέων του Γιάννη & Αναστασίας και του αδελφού του Παντελή Τερεζάκη	150 €
Κουρομιχελάκης Βασίλης	25 €
Αντωνάτος Μάκης	20 €
Καβρουλάκη Καίτη	20 €
Τερεζάκης Μιχάλης	50 €
Καβρουλάκης Δημήτρης	30 €
Γαλανάκης Γεώργιος	50 €
Οικογένεια Γεωργίου Βαγιωνάκη	50 €
Χαιρετάκη Αικατερίνη	
του Αντωνίου	50 €
Πανηγυράκης Ιωάννης	15 €
Πορίτας Λουκάς	30 €
Καβρουλάκης Κωνσταντίνος	50 €
Βαγιωνάκη Κοντογιώργη Σοφία	40 €

Εικόνες από το καφενείο του χωριού μας την άνοιξη του 2010

